

LITERATORUL

REVISTA LITERARA DIN BUCURESTI

„CONTROL DE STIL”

„LIBERTATE DE IDEI”

ANUL III. — N°. 8.

Semestrul al doilea

S U M A R I U L :

Pag.		Pag.	
449	Analiză Critică, De Al. A. Macedonski	481	Ce va să zică a ti poet (din Telegraful) De Un amic al literat.
463	Serisoare poezie » Veronica Micle	483	Blestem poezie » Carol Scrob
463	Improvizare poezie » Carol Scrob	484	In sunetu muziceii poez. » Al. A. Macedonski
464	Amintiri » Al. A. Macedonski	484	La trecut » Al. A. Macedonski
465	Valea » Th. M. Stoeneşcu	484	Amărăciune » Al. A. Macedonski
465	Capitale filosofice » Al. A. Macedonski	485	Spune-mi oare » Al. A. Macedonski
468	Ca să mă omori poezie » I. I. Trutzescu	485	Maxime » Th. P. Jereghie
469	Cugetări » Th. M. Stoeneşcu	486	Nenorocirile unui kinez [după Jules Verne] » Th. M. Stoeneşcu
469	Luă Macedonski poezie » T. C. Vasilescu	495	Nevasta haină poezie populară » S. Fl. Marian
470	Dosarul vieţii de apoi » Redacţiunea	497	Teatrul Naţional » Th. M. Stoeneşcu
474	Că te-am iubit poezie » Carol Scrob	500	Dorinţa, poezie » Stelian Grozeu
474	Pantazi (Hika) » Al. A. Macedonski	501	Colaboratorii noi » Redacţiunea
475	Luă Macedonski poezie » Carol Scrob	502	Pe albumul d. V... poez. » M. Tănăsescu
476	Juza » Al. A. Macedonski	502	Gandului poezie » Al. A. Macedonski
476	Ţi-am făcut... » Carol Scrob	503	Timpul dulce poezie » Al. A. Macedonski
477	Steagul » Colonel Candiano	503	De ziua ei » N. M. Manicatlăde
487	Notiţe literare » Redacţiunea	503	Cere-mi » Al. A. Macedonski
479	Epigramă poezie » I. N. Iancovescu	503	Lira frate-meu! » Vl. A. Macedonski
479	Ţie » I. N. Iancovescu	507	Societatea Revistei Literatorul » Comitetul general
480	Aveam » I. N. Iancovescu		
480	Ţi-am dis adio poezie » I. N. Iancovescu		
481	Tot la tine » I. N. Iancovescu		
481	Dorinţa » I. N. Iancovescu		

BUCUREŞTI

24, Tipografia Modernă, Gregorie Luis, Strada Academiei, 24

1882

LITERATORUL

FONDAT la 1880 IANUARIE

DE D-ŢII AL. A. MACEDONSKI ŞI TH. M. STOENESCU

CONTROL DE STIL.

LIBERTATE DE IDEI

ABONAMENTUL :

Pe șase luni 10 lei ; pe an 20 lei.

ADMINISTRAȚIA ŞI REDACȚIA

Strada Colței, No. 50

~~SCRISORILE NEFRANCAȚE SE REFUZĂ~~

ANALIZA CRITICA

ALECSANDRI

Mi-am propus de mult să întreprind un studiu complet, asupra operilor originale, ale *marelui poet*, ale *privighietoarei de la Mircești*, ale *premiatului de la Montpellier*, ale *nemuritorului Bard* etc, etc, etc. — Ar fi o prea lungă nomenclatură, să adun aci, toate calificativele ce s’au dat d-lui Alecsandri de cea mai mare parte a gazetăriei noastre politice ! — Oamenii politici, judecând despre poezie ! . .

În tot cazul nu este ușor a vorbi despre d. Alecsandri, de și politiciii cred că au zis tot ce puteau zice, când au proclamat pe un om *poet*. Și fiind-că știu aceasta, am stat multă vreme la gânduri. Mi-am zis că a vorbi de d. Alecsandri, este a fi silit, să rău de-a rândul la foarfecă pe toți poezii Români de oare-care însemnătate, morții său vii ! Și zicându-mi aceasta, am întreprins să scriu 12 volume ! Le voi sfârși oare, sau mă voi înămoli ca d. Zamfirolu în *Franciada* ?

Viitorul va hotări ; de o cam dată cu d. Alecsandri am de a face !

Și câtă greutate, pentru ca, poet tînăr, să vorbești despre un asemenea poet ! Și, — Dumnezeu mare ! — câte teancuri de volume frumos legate în albastru, cu poleieli pe margine mă rog, și în mijloc, cu o ramură de mărgăritărele tot poleită, — nu am dinaintea mea pe masă ! — Și încă, — ce greutate de a sta de vorbă cu un om ca d. Alecsandri trăit în atmosfera saloanelor, și cu care, dator ești să’ți alegi termenii !... — Apoi, — mai e și altceva : — de voi fi mușcător pe locuri, se va zice că ’l pizmuesc și că voiesc să mă pun în rivalitate cu domnia-sa, — iar nu că astfel îmi este stilul. De ’l voi lăuda, pe unde merită — și sper că acest lucru se va întâmpla adesea, se va zice iar, că ’l linguș sc. — Pe lângă aceste toate, mai am de ocolit o altă greutate, — aceia de a fi stăpân deservit al condeiului meu, — și, de a nu jertfi pe un om care a lucrat o viață întreagă, vanitoaselor plăceri de a face spirit. — Această din urmă greutate, am cam iuvinș’o acum doi ani într’o critică ce am făcut unei poezii cu care debuta un tînăr: *Duiliu, Zamfirescu*. Este drept, că în urma acelei critici, am avut și dulcea compensare

ȚERATORUL

„Mi d-lui Zamfirescu, aproape generalmente recunoscut
astăzi, că critica mea a făcut în adevăr ca un talent
că domniei-sale nu i-a adus serviciu. — Aceasta, — se va ve-
câtă-va anii, d. Zamfirescu își va aduna în volum poeziile sale. Cu
nepărtinire, voi lua și atunci condeiul, și, îl voi judeca atunci, spre a vedea
de a *ținut* aceia ce a *afirmat* întru începutul domniei-sale poetic.

De greutatea de a 'mă stăpâni condeiul, ne prea având dar a mă teme, îmi mai
rămâne un ultim scrupul : Mi-e teamă zău, că de voi reuși în această colosoală cr-
tică, să nu să zică, cum-că nu sunt de cât un analitic, iar nu un poet. Fiind-că însă,
acea cari vor avea de gând să 'mă lege această piatră de gît, mi-o pot lega și de a-
cumă, *trec la ordinea zilei*, precum se zice în cameră, și urmez pe cărarea *Criti-
cei-Analitice* : Ea îmi este mai cunoscută de cât altora, pentru că m'am ocupat
mai mult de cât mulțimea condeielor ce se mulțumesc a lăuda sau injura și pen-
tru-că, eu cel d'ântăi, am avut curajul de a deschide acest drum la voi în țară.
Spun aceasta, pentru că a spune un adevăr nu este a se lăuda.

Acuma, — încep : — se înțelege că, de poet mă voi ocupa. Voi lăsa de o parte
tot teatrul d-lui Alecsandri afară de „*Despot-Vodă*,” pentru cuvinte foarte temeinice
și pe care domnia-sa le pricepe ; — De asemenea, poeziile sale populare, le voi lăsa po-
porului... Avem dar să ne ocupăm, întâi, de *Doine* :

În pagina din frunte găsesc o respectuasă închinare a cărții către părintele dom-
niei sale, „*Vornic V. Alecsandri!*” mijloc ingenios de a 'și arăta acea prețioasă cali-
tate a inimii, *Recunoștința*, — calitate foarte recomandabilă pentru acela care afirmă
că o posedază, — și, — mijloc foarte ingenios de a se spune că autorul e fiu de boier !

Intorc foaia :

DOINA.

«Doina, doiniță !

«De-aș avea o puiculța

«Cu flori galbene 'n cosiță,

«Cu flori roșii pe gurița !

Bine ! Să vedem ce se va întâmpla de-ar avea poetul puiculța visată ; să vedem
ce va face?... Dar poetul dorește să mai albă acum și o *mêndrulică*, *puiculța* ne
ajungându'î :

De aș avea o *mêndrulică*,

Cu-ochșori de *porumbică*

Și cu suflet de *voinică* !

Diminutivele le voi sublinia mereu, cu toate că, în doină, treacă meargă ! Însă
eu, nu înțeleg gustul poetului pentru ochi de *porumbică* ! Ochii de porumbel sunt ro-
tunzi, și, o femeie cu ochii rotunzi?... Ei ! Dar astfel de ochi îi plac. Gust. — Să vedem
acuma unde o să ajungă de va avea și acea faimoasă *mêndrulică* cu *ochșori* de *po-
rumbică*, bez *puiculța* sau *puculica* (de oare-ce zice și *porumbică* din *porumbiță*. vezi
strofa întâi)

D. Alecsandri nu ajunge însă nicăieri. Mai vrea, — și o *bălăhoară* :

«De-aș avea o *bălăhoară*

«Naltă, veselă, ușoară

«Ca un pui de căprioară

Nici mai mult nici mai puțin ! Și aceasta pentru ce ? Pentru ca să se poată face

«Face-m'aș privighetoare
«De-aș cânta noaptea 'n răcoare
«Doîna cea desmărdătoare !»

Până aci nici o idee ; nimic de cât calificative : (*Naltă, veselă, ușoară, căprioară, porumbică, mênbrulică, pușculiță, băldioară etc.*) Nimic de cât beție de cuvinte.

Singurul vers ce dă oare-care colorit este :

«Cu flori galbene 'n cosiță»

Un altul ar întreba de ce galbene și nu albe sau albastre ? Nu facem aceasta, pentru-că, poetul e stăpân să iubească florile galbene. Și apoi, în acest vers, florile galbene nu sunt puse numai în doru lelii. D. Alecsandri ne arată prin ele că, pușculița pe care ar dori s'o albe ar fi o femeie oacheșă, de oare-ce, galbenul nu poate să stea bine de cât pușcelor cu păr negru.

Mai departe, poetul manifestează o altă dorință.

«De-aș avea o pușculiță
Și trei glonți în pușculiță
Ș'o sorioara d' bândiță.

Observăm aci că scurtarea lui *i* de la surioară e absurdă, cât și diminutivul *bândiță* din *bardă*.

«De-a a ea pe gândul meu,
«Un cal aprig ca un eș,
Negru ca păcat l' g eș !

„Negru ca păcatul greș”¹⁴ este admirabil.

«De aș avea vro o ceapă frați
«Tot ca mine de băr ași
Și pe zme călecași ;

Acuma e acuma ; Să vedem, c a face poetul d le va avea pe aș te toate :

Iaco-m'aș un vu tur mare
De-aș cânta la soare
Doîna cea răzbnată !

Cădere completă ! . . Un vultur ce cânta ! În trecut zis, „soare”, e o rimă falsă împerechiata așa cum este. Dar asta nu e nimic. Ecstraordinarul este că, poetul nu se poate face vultur, de cât dacă ar avea, precum ne-o spune singur, mai întâi o pușculiță, cu trei glonți în pușculiță și o surioară de bândiță ; la urmă, îi mai trebuie un cal aprig ca un lei, negru ca păcatul greș, plus, șapte frați și ca domnia-sa de bărbați, încălecași însă pe zme ! Aceste sunt condițiunile esențiale pentru ca d. Al. Alecsandri să se facă un vu tur mare și să cante la soare taîmoasa sa doîna de răzbnare !

Imediat după aceasta urmăm a ține :

«Doîna, doîna
«Și aș zice ! Mândrul ții
Măsur pe-astă cructulță
Ștețiu ca un ad'ța !

Prozaic lucru! Să admitem însă că o va ține ca un *bădilită*. Dar cum? Nu s'a făcut vultur?

«Și i-aș zice: voinicile
«Să te 'ntreci cu rîndunile
«Paste dealuri și văcele;

Cui? Calului? Dar d. Alecsandri nu e deja vultur? Un vultur călare pe cal?... —
Ce este în adevăr frumos, sunt următoarele versuri:

«Și le-aș zice: șapte frați
«Faceți cruce și jurați
«Viți în veci să nu vă dați!
«Hați copii cu voinicie
«Să scăpăm biata moșie
«De păgâni și de robie!

Ele află eco în inimile noastre, căci în simplitatea lor, câte șase versurile, cu care se încheie nenorocita *Doină* din fruntea volumului d-lui Alecsandri sunt în adevăr, sublime!

Păcat că cele-l-alte, n'a nici sfinți nici Dumnezeu!

În ceia ce privește genul acestei poezii, știm că d. Alecsandri a voit s'o asemuiască genului popular, însă n'a izbutit de cât s'o încarce cu diminutive, și cele șase versuri de la sfârșit n'o vor scăpa de uitare, căci de și d. Alecsandri a adunat și revăzut o mulțime de poezii de la popor de câte ori a fost vorba să creeze câte- ceva de la d-sa, n'a știut să se asemuiască poporului și poporul nu și-a apropiat nimic de la d-sa. — Altfel s'a întemplat cu Bolintineanu.

Este adevărat că el și-a neingrijit limba și că d. Alecsandri, are întru cât va, meritul de a fi ținut la aceasta; — Este adevărat că el, în poemele sale cât și într'o bună parte a poeziilor sale nu este de cât un reflex al lui Lamartine, Goethe și al altor câți va poezi, — fără însă a'î copia; Este adevărat că și el, ca și d. Alecsandri și-a încărcat condeiul cu diminutive; că a faurit chiar unele, ca de exemplu: *aur că* din *aura*; Este adevărat că n'a ținut nici-o socoteală de gramatică, că n'a deosebit măcar singularul de plural, ricînd, de exemplu: *frunzele șoptește* în loc de *frunzele „șoptesc“*; că a trunchiat cîntec făcînd din: „*risipesc*“ (norii se risipesc) „*risip*“ pentru a rima cu „*nesip*“; este adevărat tot ce se va voi în acest sens, însă nu este măi puțin adevărat că Bolintineanu era un om de geniu un om de inimă, un om onest, un om care a suferit și a cunoscut toate mizeriile vieții, și în acelaș timp, un poet mare, un filosof mare iar măi presus de toate, un poet eminentamente național, voesc să zic: un poet care a știut să se asemuiască cu geniul poporului!

În adevăr, ori de câte ori Bolintineanu a scris câte- ceva cu raport la istoria țerei noastre, a cîntat ca un adevărat *Trouba our*, și, versurile sale au pătruns pînă în inima națiunii noastre, în cât ma că se poate zice că poporul și le-a iusușit, atît de populare au ajuns multe din poeziile ce a scris în ace t gen.

Cine, — cine în țara noastră, nu cunoaște, nu și aduce aminte de:

Ca un glob de aur luna stă lăucea
«Și pe-o vale verde oștile dormea
Dai pe vîrf de munte stă Mihail la masă
«Și pe dalba'i mîndă fruntea i e lasă
«Stă Mihail la masă n'te căpi an'i
Și echiămă d'le tinerii i an'i »

Ceva mai mult, versurile lui Bolintineanu, intocmai ca marile scene din *Paradisul pierdut* al lui Milton, sau ca Mitologia greacă și latină, au avut darul să inspire până și penelul pictorilor, care, asupra unora din acele versuri, au produs capete de operă!

Cine, — cine în țara noastră, nu cunoaște, nu și aduce aminte de :

«Pe o stâncă neagră într-un vechiu castel
 «Unde cargo 'n vale un riu mititel
 «Plânge și suspină țânbra Domniță
 «Elandă și suavă ca o garofiță.
 Căci în bătlăie soțul ei iubit
 «A plecat cu oastea și n'a mai venit!
 Ochi ei albaștri ard în lacrimile
 «Cum s' caldă 'n roșă donă viorele.» etc.

Eu unul, îmi aduc aminte, — eram copil pe atunci, — îmi aduc aminte că aveam un fecior de capră... — iată-mă silit a vorbi de caretă, — un fecior de capra caretii; nu știu ce s'o mai fi făcând, dar n'ar fi de mirare să fi ajuns subprefect; — el, pe atunci, își avea odaia — cum am zice după limba nouă: *Domiciliul*, — subt scara din fața casei noastre și, toată ziua, se înțelege că atunci pe când nu îmbrăca livrea, — citea și recitea pe Bolin ineanu!... — Ce vreți, — pe atunci, și, cam și pe astăzi, — citeau slugile în locul boerilor pe marii poeți ai țerei.

Apropozito de această citire sau învățătură prin vechilet, îmi vine 'n minte un fapt istoric.

Un rege al Franței, pe când era copil și sub tutelă, — nu știu bine care, dar puțin să verificați faptul în cronice, — un rege al Franței, leneș grozav însă foarte bun de inimă, nu vrea să învețe carte în nici un chip: Profesorii Maiestății Sale închipuă atunci următorul mijloc pentru ca regele să învețe carte căci pe Maestatea Sa, — de și Maestate m'noră, n'o puteau pedepsi

Regele, iub a mult pe fiul unui grădinar al regalelor sale grădini. Profesorii declarară dar într-o zi Maiestății Sale că ori de câte ori nu și va ști lecțiunea vor bate într'un mod aristocratic, iar în Românește *la falangă pe covor roșu* ¹⁾ pe fiul grădinarului.

Regele ne și iindu și a doua zi lecțiunea, copilul grădinarului fu bătut în prezița sa, și bătut cum se cade, făgăduind regelui că de nu și va ști lecțiunea, îi vor da, — nu Maiestății Sale, ci fiului de grădinar, — o tranteală și mai bună.

Regele, care auzise țepetele biete ului băiat, de teamă ca aceasta să nu se mai întâmple e puse pe bănci și învăță.

Iar de a unci, Regii știu să se scalească!

La noi în țară, lucrurile se aușă și mai rău; Puteți să bați în bună-vie pe toți feciorii de capră ai boerilor, ca dumnealor tot nu li s'ar fi făcut milă și tot nu ar fi citi pe marii noștri poeți.

Este adevărat că tatăl meu citise pe Bolintineanu, dar se vede că și făcuse acest lucru unde îl cunoștea, căci pe d'Alecu Andrei, nici vorbă că nu l'a citat!... Și cu toate acestea, era un om care citea neontenț, însă și atunci ca și acum, numai citirea imbiștre ne era la modă! Valaire Roussau, Shakespeare, Goethe erau cu țo Biblie ca biletul meu părintesc, între mii de volume, abia se găsea 10 cărți scrise de a toți românii.

Și mă rog, să nu se zică cum-că tatăl meu nu era patriot, căci în toate bibliotecile patrioților noștri, veți afla chiar astăzi același lucru!

Tatăl meu dar, citise pe Bolintineanu, și îmi aduc aminte, că era abonat până și la faimoasele sale „*Eumenide*“, publicațiune lunară, uitată, dar ce va reinvia într'ô zi, spre a rămâne pentru noi aceia ce pentru Latinii rămăseseră versurile lui Juvenal!

Poate chiar, că citirea lui Bolintineanu, băgase în cap tatăl-meu ideea să versifice, așa că, la moartea sa, găsiți printre hârtiile mai multe încercări. Iată chiar, două versuri ce mai știu minte dintr'una:

«Sunt trei-zeci ani acuma când calea-mi alesiui,
«*Neșovăit* pe d'nsa până a un merseui!»

Am subliniat pe *Neșovăit* pentru a spune în treacăt că, găsesc că tatăl meu, se măgulea prea mult când credea că a mers *neșovăit* pe calea sa!

Ba a șovăit și încă de multe ori: Antea sa șovăială a fost la 1848 când era în Craiova, unde purtând epoleta de locotenent a preferat să 'și dea demisia, de cât să 'și calce jurământul său de militar și se pactizeze cu revoluțiunea!

A mai șovăit încă o dată, când, n'a voit să primească 50,000 galbeni spre a pactiza cu un boier mare și a răsturna o Domnie mare!

A șovăit și la 1859 când, ca General și Ministru de rebel, a ieșit dator din Minister, pe când subalternii săi, au ieșit bogăți!

A șovăit în fine la 1866 că nu s'a amestecat în 11 Februarie, el care avea toate drepturile să fie nemulțumit; La 1868, pentru că a scris în *Trompeta Carpaților* acea faimoasă scrisoare în care înfiera pe colonelul prusian Krensky care palmuise pe un ofițer Român, scrisoare ce atrase disolvarea unei cam rii și în urma căreia fu rechemat în ac ivitate, spre a muri.

Ei bine, tot aceleași șovăiri le-a avut și Bolintineanu; Tatăl meu fu îngropat pe socoteala Statului, și Bolintineanu, muri în spital. Da; Bolintineanu, ministrul din timpul confiscării averilor Mănăstirești, nu găsi la nici unu din foștii săi colegi, un azil și un pat pen ru ca să 'și dea sufletul!

Ce făcea în acest timp, marele poet, confratele său de poezie?

Ei! Ce vreți să faceți?.. Își înflorea av rea materială. Fericit, — în salonul său, — pe moș a sa el, — de și nu cunoscuse sără ia, știa pr'otr'un instinct ciudat, că fără bani la noi în țară nu însemne i nimic nic în viață nici dupe moarte. Privighietoarea dar își închidea nima pentru ori-ce simț'ri omenestii, lăsând'o deschisă numai pentru parfume și raze, pentru șoapte și cer alba tru!

Ac asta a făcut, acea ta a produs.

În poeziile domniei-sale se nu căutăm dar, ce aflăm într'ale lui Bolintineanu, și să n ne mirăm dacă ele n au dșteptat ecuri uternice în inima poporului și dacă mai nici-una nu a devenit populară!

Mila, ambițiunea, amorul chiar, sunt niș e pa ime pe ca e privighiet ar a de la recești, le cunoaște a ia din auz'te, de oare-ce ne unoscând sărăcia nu a putut să cu s a mi și suferința și nici cel puțin lumea. — A vazu 'o numai subt o față: Fericu fruntea corona a de trandafir, amabi a cum se cade. De aci, — lipsa de sarde aci, — lipsa de energ'e de aci, — toată înflorarea, ca se nu zic umflarea poe

! . Ambițiunea?... D Alexandri a a'uns de tănăr căci a născut bogat. De Ministru, — iar ce este și mai mult, — mai de tănăr hiar — a fost,

până și candidat de Domn!...—Amorul?...—Mijloace fizice, materiale și morale ne-lipsindu'și, câte cuceriri va fi făcut numai domnia-sa le știe!

Dar imi veți zice că poți să fii *Rotschild*, și, cu toate milioanele pe care le numeri cu sutele, să fii nenorocit — să nu fii iubit!

Așa este: D, Alexandri dar, a putut să fie nenorocit în amor, a putut chiar, să piardă vre-o persoană iubită, (dovadă *Ste uța*) însă din fericirea sa, prevăzut de o natură domolă iar nu Byroniană, 'și-a făcut domol, domol, drumul, și, domol, domol a cântat:

«Tu care ești pierdută în neagra vecini e
«Stea dulce și iubită a sufletului m'ă
«Și care- dinioară luceai atât de vie
«Pe când eram în lume, tu singură și ești!

Iată toată disperarea d-lui Alecsandri: — Câtă melancolie însă! va zice orî-cine Da: Melancolie, dar cine va putea, citind versurile de mai sus, să zică și;
— Câtă disperare!

D. Alecsandri, zică-se orî-ce ~~le~~ va zice, nu va putea să fie nici-o dată accentul său poetul marilor pasiuni!

Nici filosof mare nu va putea să fie d. Alecsandri, căci filosofia naște d'n cunoașterea lumii și inimei omenești, sub toate fețele ei.

Eă nu cred să fie cu putință ca domnia-sa să se ridice, nici chiar la înălțimea filosofică a lui Bolintineanu din următoarea strofă ..

«La ce serv un mare nume
Și averi ce noi dorim?
Cine a moștenit a lume
Ca și n'ă o moțenim?!

Necum să ajungă până la versurile aceluiaș poet de la începutul lui Sorin, versuri în care Bolintineanu înțelege atât de bine adâncimea începutului d'n „*Faust*“ în cât 'și 'l apropiază nu numai într'un mod cu totul original, — ceia-ce a făcut și Byron în *Manfred*, — ci chiar, — după părerea mea, — întrece modelul. Le transcriem aci, din memorie: (Este un filosof care a veghiat toată noaptea dinaftea unei mese încărcate cu cărți și care se eșprimă ast-fel pe când zorile încep să albăstrească geamurile odăii sale).

« imic... Nimic! Lamina m'ă se ascunde m'ă
O! Studiu fără roadă m'ăi înv'ninat
«Tu m'ăi răpiti avere și viață și junie
Și nu m'ăi dat nimica în schimb de ce m'ăi luat.

A trebuit a trece trei zeci de ani de trudă
Plecat pe cărți să află? — că nu pot ști nimic!
«Căci Belzebut din Tartar să m'ă fie de astăzi rudă
«De știți mai mult ca r'bul ce n'ă 'nvățat nici pic!

Maș bine jucam ursul a porțile strene.
Căci cel p'șu, — ursarul . . tot crede i'eva
Dar eă nu cred nimica, — și, — nu știn de iac bine
Dă nu red — nu ști ă iară de fac eă ău cumva!

Cât de departe sînt poeziile d-lui Alecsandri de aceste accente, — de această dîncime! — De la *Doîna*, — pe care am analizat-o, și care, fiind pusă în frunte o presupunem că este considerată de poet a fi și floarea volumului său, — de la *Doîna*, sosim la *Baba Cleonța*. Inanite de a face citațiuni din această poezie, vom spune că din coprinsul întregului volum (ieșit în 1875 în editura Socec) se constată că, poetul, din lene sau din credință în infailibilitatea sa, nu a voit să mai treacă cît de puțin cu condeiul spre a 'și le corecta și că le-a lăsat, *tale-quale*, cum le-a produs. Aceasta, o vom dovedi chiar în prima citare ce facem din „*Baba-Cleonța*“.

Sede Baba pe călcai
 *În tufarul cel uscat
 «Și tot că a nent tat
 «Când la lună cea hălăie
 «Că d la focul cel din sat.

Am subliniat *călcae* pentru a spune că această poezie cu *călcae* a fost imprimată și în *Curierul de ambe sece*.

Este evident că, d. Alecsandri, nu ar mai scrie astăzi *călcaie* din *călcaie*, și, că dacă 'și-ar fi corectat poeziile sale când s'au pus sub tipar în 1875, ar fi dat afară pe *călcaie*.

Dar ce este ac astă *Babă-Cleonța* din tufarul cel uscat? Este oare o legendă populară sau o închipuire proprie a poetului?

Că legendă populară am mai înțelege-o — dar ca o creațiune a domniei-sale ne întrebăm ce scop are poezia ce a scris, cu *baba* din coprinsul ei cu tot?... Voiește ca să moralizeze pe cucoanele bătrâne ce sunt amorzate de tineri, sperîndu-le că de or mai face vrăji, o să se pomenească cu Satan că le cufundă în „*băltoiiul mucezit*“ (vezi strofa I, versul 5 din pagina 13) pentru ca pe urmă să se audă noaptea de călători refrenul babei:

«Vin la mine voînicele
 «Că eu noaptea și-oii cînta
 «Ca pe-o floare te-oii cînta
 «De diocîi de soart rele
 «Și de șerpi te-oii descînta?»

Dacă aceasta e tînduța poeziei, vom spune d-lui Alecsandri, că n'avea nevoie să facă 155 versuri!... 155 versuri i-au ajuns lui Shakespeare, pentru că se se poată înțelege desnodarea tragediei sale *Romeo și Julieta*! Și d. Alecsandri, pentru a ne spune că o babă zmintită își chiamă flăcăul de care este amorzată, abia o scoate la căpătîiu cu 155 versuri!

Am zis „flăcăul de care este amorzată!..“ Dumnezeule, ce erezie!.. Trebuia să zicem ca „*Războiul Veiss*“ ce a hotărît să ne învețe Românește: Flăcăul în care este amorzată!“

Baba-Cleonța însă, era *nepractisită* (împrumutăm acest termen privighietoarei de la Mreștî) era *nepractisită*, pe cât se vede, în limba Românească, căci cu tot duinul ei de vorbe din cele 155 de versuri, ea nu era amorzată într'un flăcău, ci, nici mai mult nici mai puțin, de cît, *de un flăcău*.

Însă lucrul acesta, n'o împedică de a fi și de a rămîne, urită, slabă și știrbă în toată puterea cuvîntului.

N'o scapă luna cea bălăiă la care se uită, nici focul din sat, și, cu atât mai puțin o scapă cele 155 de versuri pe care abia se țirește spre a'și cânta refrenul :

«Vin la mine, voinicele
«Că eă noaptea și-oii cânta
«Ca pe-o floare te-oii cânta
«De diochi, de soarte rele,
«Și de gerpi te-oii descânta!»

Am ruga să ne spue geniul cel bun sau cel rău al d-lui Alecsandri, dacă s'a mai văzut „o floare căutată de deochi și de soarte rele,” pentru ca să se motiveze această comparațiune?... Noi știam că numai patrioții falși, fetele și poeziile rele se *deoichi*ază, dar de aci înainte se vor deoichia și florile! Cel puțin *floarea* adusă, team-ne-seam, în refrenul de care vorbim, este și va rămâne deoichiată acum și 'n vecii-vecilor !

Au spus că *Baba-Cleonța*, se tărăște iar nu umblă în cele 155 de versuri ale d-lui Alecsandri.

Iată câte-va ;

«Iar de n'a vrea ca să vie
«Dare-ar Duhul necurat
«Să fie 'n veci fermecat
«Și de-a Iadului urgie
«Večnic să fie-alungat !

Respectez punctul de exclamare... Puiți punctul de exclamare al poetului! Onorabilul punct de exclamare, este cu totul la locul său după această strofă, și, el de si gur că a fost pus de autor pentru ca să atragă băgarea de seamă a cititorului asupra accentelor tonice schimbate la „*să fie*” din al 5-lea și al 3-lea vers !

În *Baba-Cleonța* sunt multe asemenea versuri :

Saltă Baba, fugi, zboară
«Cu sufletul drape dor» (vers. I t ofa 3 pagina 11).

Iată altele :

«Tu ce stingi cu-ă ta arip
Candela după mormânt
Unde zac moaște de sfânt. (vers I Str fa 2 pagina 10

Mai iată două :

Că i o stea lungă-au căzut
«Pe lună a pus o pată. (vers I strofa 2 pagina 8)

Puține versuri sunt în adevăr frumoase. Din cele pe care le judec eu astfel iată o strofă :

«Să din hân fă de lumină
«Tu al cernului dușman !
«Tu ce 'n veacuri schimbi un an
«Pentru un suflet ce su pină
«Duhul răului, S tan !»

Frumoase, ca descrițiune, — sunt și aceste două versuri :

«Mă de dureri nes a lui
«Printre pa ură burând »

În fine, după ce baba își tot chiamă pe acela de care e îndrăgostită, văzând că nu vine, face invocarea ei către Satan. D. Alecsandri, descrie cu talent ivirea duhului rău :

« Abia zice și de-o dată
« Valea, muntele, viiesc,
« În nori corbiți croncănesc
« Și pe-o creangă ridicată
« Două ochi dușmaul strălucesc ! »

În colo, — nimica de însemnătate. Treceam la *Sora și Hoțul*. Că d. Alecsandri a fost mai fericit într'ânsa nu este nici vorbă, căci cel puțin, are o tendință morală iar nu ridicolă ca în *Baba-Cleonță*.

Cine nu cunoaște, în adevăr, păcatul multor familiilor boierești din vechime, care, își duceau de mic fetele la Mănăstire și le călugăreau în urmă ?

O osândă ce este atât de crudă, era pe de altă parte și criminală din mai multe puncte de vedere și nu putea să fie plăcută nici lui Dumnezeu! Inchipuiți-vă, dragi cititori, o fată de 14 ani trimeasă de părinți la călugărie, tocmai în vîrsta când sângele fierbe și când fete și băieți au aspirări către *necunoscut* ! .. — Ei bine, fată sau băiat, trebuia să se frigă în tăcere și să cânte pe glas al șaptelea sau al optelea !

Vă rog, să mă credeți că vorbesc în cunoștință de cauză, căci pe lângă faptul că sunt poet, după cum a zis demăi o gazetă, am mai fost și Inspector al monumentelor Istorice ! Lucru, pe cât se pare, incompatibil cu poezia, și care de drept se cuvenea unui zidar ! — Ori-cum ar fi însă, — am trecut și prin acest post, — dar nu tocmai cum trece câinele prin apă, căci de nu voi fi adus alte foloase Statului, — am putut cel puțin, să văd pe la mănăstiri, o mulțime de lucruri, de care dumneavoastră cei din București nici n aveți habar.

Așa bune oare, la mănăstirea X, am dat peste o mulțime de fete de 14 — 15 ani, aduse de peste munți cu șoselele cu momelile, spre a înlocui pe călugărițele care mor, dându-li-se și numele lor, lucru ce face că budgetul mănăstirii X nu mai scade nici-o dată și că Maicele Filofteia, Paraschiva Agapia și cele-l-alte, pot să trăiască ori câte sute de ani le-ar veni la socoteală ! Firește că pentru prea fericita stăriță asemenea socoteală este minunată, și n'avem nimic de zis, dacă nu s'ar răpi din *circulație* atâtea tinere femei care ar putea să devie atâtea mume bune !

Hoțul din poezia d-lui Alexandri, face bine din acest punct de vedere, de a fura mînă e *sorei*. Aceia ce am fi voit însă, ar fi fost ceva mai multă energie și pasiune în tînguirea *sorei*.

Sus în d al la mănăstir
Plînge sora 'ntr'o grădină
Plînge noaptea și suspînă
După lumii rîire .

« De când eu eram opîă
Sunt de toți ai mîi uitată
Ș' de rud fără mîlă
» În usturi lepădată !

« Făc vîină din născare
Mă văd în pedepsită
« Ș' e-a lîmei deșmier are
Mîi sîmîi în lipsită .

«In amar trăind de mi ă
 „O hii-mi plâng, sufletu-mi geme
 «Și ca pomul ce jos pică
 «Viața-mi cade (?) fără vreme!

Ah! Sfirșescă se îndată
 Astă viață de durere!
 «Vie moartea așteptată
 «Ca o d lea mângâere!

Voiți spune mai întâi că cu toată strofa finală: („Ah! sfiș as ă-se îndată“), tonul *sorei* nu este de cât *duios*, iar nu pasionat. Intr'o fată de 14-15 ani, dusă la călugăr'e, *sângele*, găsește alte cuvinte pentru a vorbi! Tinguirea este dar prea slabă, prea palidă, pe lângă osândă și suferințele ce trebuie să îndure acea copilă și ast-fel, se accentuează din ce în ce, că în d. Alexandri nu poate să vorbească de cât *duioșia*, iar nu și *disp rarea* saă ori ce altă pasiune.

Apoi, poezia, *privigetoarei* mai are și defectul de a fi monotonă ca un flașnet: Tra la—la la—la—la! și ast fel de la început și pênă la a doua fază a talentului sēu ce începe o dată cu *Pohona Sybir, Concertul în tuncă* și altele.

Asupra strofelor citate, vom mai observa că în versul al II-lea din strofa a IV („*Ochii-mi plang, sufletu-mi geme*“), intonarea din al doilea emistih, este schimbată: (*sufletu-mi geme*).

Dar sē vedem cum vorbește *sorei*, hoțul:

«Ce spui dragă sui' oară?
 « Zise hoțul din pădure)
 «Cu-ăi tēi ochi ca două mure,
 „Tu, frumoasă lăcrămioară,

Tu sē mori, dulce *mmune*!
 «Și de Domnul nu ție-e frică?
 «Dragă soră *tinerică*
 «Fă trei cruci g'o rugăciune

De vrei ochii sē'ți lucească
 «Intr'un raiă de veselie
 Și ca floarea din campie
 În ptept inima sē'ți crească!

E teribil, d. Alexanbr', copilul rēsfățat al României și al Moldovei cu toată cupa ce i s'a dat la Montpellier pentru a 'și bea laptele dulce, — e teribil, am zis'o și o menținem!

Ce? în loc ca sē'și concentreze ideia într'o strofă spre a sfișși cu un punct, leagă trei strofe între ele prin virgule așa că nu mai ajungi la sfișșit?...
 In fine....

— Despre versuri am de zis următoarele.

»Cu-ăi tēi ochi ca două mure
 (vers III strofa II)

Cu-aî este un *cuac*, — Am spus-o deja în arta versurilor că eliziuni de asemenea fel, nu pot să fie *eufonice* pentru că toate urechile delicate simt că sunt *ca-cofonice*.

Cu-aî, cu-aî, cu-aî! — Nu auziți oare broaștele cântând ?..

Tu să mori, *dulce minune!*
(vers I strofa II)

Epitetul „*dulce minune*” provine de sigur din *reminiscente*, căci aparține lui Bolintineanu! Nu că e vre o treabă de calificativul „*dulce minune*”, dar așa cum este, nu e inventat de d. Alexandri! Dum e alui, și I a *însușit* și nimic mai mult.

Dragă soră *imerică*
(versul III strofa II)

Fără diminutive, versul „*privigietoarei*”, face *cuac*,

Și ca floarea din câmpie
În piept inima să-ți crească!

Să-ți crească inima în piept ca floarea din câmpie!.. D. Alexandri a vrut să ure e *sorei* ca să-ți crească inima în piept precum crește floarea în câmpie, însă nu a făcut de cât să vrea, căci versul a rămas obscur și comparația trasă de păr!

Hoțul urmează ast-fel:

«Ha! cu mine'n codru verde
«S'auzi Doina cea de j le
«Ca d p așgii trec în vale
«Pe cărarea ce să pierde!

Pe subt *ce* să pierde cărarea?.. — În total însă, a este patru versuri sunt poetice.

«Să vezi șoimul de pe stancă
«Cum se'nalță, se isbește
«Peste corbul ce zărește
În prăpastia adancă!

Iată un tablou admirabil în versuri admirabile.

«Iar cîocoul cum se p eacă
„Do mă vede la potică
«Cum zmerit în genuchii pica
«Și de fală se desbracă!

Ideea e frumoasă, dar versul al III-lea e greu și are intonații false: Rima *pleacă* cu *desbracă*, nu e bună. *Pleacă* rimează cu *treacă* și *desbracă* cu *facă* (să).

«Am două zmei de bună ca e,
«Doi! mei vântul nu-ți întrece!
«Am tovarăși doi-apre-zéce
«Și la briă patru pustoale!

Asupra ideii na'vem de zis nimic dar rima „cale“ cu *pistoale*“ nu merge. La „patru“ intonarea este falsă.

«Am a p ept *cruculița*
«Cu lemn sfințit, cu moaște fi e
«Și n ptept nima ferbinte
«Că fierbintea ta *gurița* !

Strofa aceea ta este plină de farmec de și am subliniat în ea două diminutive !

«Am o *pătră* nestemată
«Care noaptea v'ă luce te
«Precum och 'i' ce pân la te
«Fericirea depărtată !

Ce pătră nestemată să aiba oare hoțul ? .

Lasă tot, neagră ch'lie,
Com naș, metan'Y, *rasa*
«Și de vrei a fi *voioa* a
Ca o i de voinicie,

Rasă cu *voioasa* nu rimează.

Vi în *lmeșă* fer'ci a (val')
Cu vo nicul ce t chiamă
Că cu d'n u nu e teamă,
«De a mai fi călugărită ;»

A fel a vorbit *Hoțul* și :

De a mers sora, nu e tire;
Iar de-atuncea prin grădină
Nici nu plânge, nici uspină
N'm 'n deal la mânăstire !

„Toate sunt bune când sfințitul e bun“ zic Francezii.

Poezia ce urmează se numește *Craiă-Noi* și nu este de cât o psalmodie a *Babei-Cleonței*. Ca și în *Baba Cleonța*, D. Alecsandri, de-abia, de-abia o scoate la cap în 96 de versuri pentru a spune că o Țigancă cu numele de Zamfira era frumoasă și că toți îi urau fericire; singură o „*Babă-Cleonță*“ dând cu bobii, îi tot îndrugă să se ferească de „*strein mândru cu glasul blând*.“

Dar peste cât-va timp (trei zile) „*streinul* apără și :

«Trei zile 'n urmă ea avea salbă,
«Salbă de galbeni pe-al său grumaz,
«Avea pe frunte naframă albă
«Iar florii nici una pe-al său obraz !»

Vreți să știți ce făcu fata când *Craiă-Noi* o părăsi ?

«Sărmana fată în drum se puse (!!!)
»Și mult îl plânse, și îl dori !

Pe urmă, — tot peste trei zile, — fatală coincidență ;

«Tr ȳ zile 'n urmă, colo, pe vale
«Rămase singur un biet moment
«Ș adev de-atunca un glas de jale
«Șoptind s'aude astfel prin vânt :

Va sa zică fata a murit. Iar ca și *Baba-Cleoanța*, răsună noaptea o voce ce tot cântă și răscântă :

«Tu ce spui vesel, sus pe m vilă
«La cornul lunii taînicu"ți gând
«Când vine noaptea, fugi, fugi copilă
«De străin mândru cu glas l bând!»

Notăm din această poezie, următoarele greșeli :

Aripioară [diminutiv · strofa I vers III]
La, rimat cu *uita* [rim rele; strofa II]

„*Pe-ai săi ochi vii*“ [patru monosilabe ce îngreunează pronunțarea fără ca a-aceasta să fie reclamat de vre-o armonie imitativă; strofa I pagina 20; vers IV).

Vii rimat cu *câmpii*; rime defectuase; strofa I. pag. 20).

„*Părul său negru ca nori de ploaie* ;“ (pag. 20; strofa 2 vers I;) dacă părul Țigancei nu era mai negru de cât „nori de ploaie,“ apoi nu era destul de negru.

Cofită, gurită, simișor (trei diminutive într o singură strofă; pag. 20; strofa 3)

„*Cu chipul cernit*“ . — (intonarea este falsă la „*chipul*“ pag 21. strofa 5, vers 4).

„*Cu gânduri măhnite*“ — (intonarea falsă la *gânduri*; pagina 21. strofa 5. vers 3.)

Inimioara mea. — (Diminutiv; pag. 22; strofa I, vers 4).

Visează rimat cu *rază* (rime defectuase; pag. 22, strofa 3 a vers 1 și 2).

Crai-Ńou v'n cu bin
Cu bine t du,
«Dar jalea iu min
«Nu m o lăsa, nu !

„Pag. 22, strofa a patra; Ideia exprimată în ea nu e a d-lui Alecsandri ci a lui Schiller în *cavalerul de Togenburg* tradus de Heliade :

„Vino placid căci îmi place

„Du-te 'n pace mă dilig.“ — Ori-cine, vede că versurile: „CraiŃ nou vin cu bine, cu bine te du“, sunt luate după cele nemțești, traduse mai pe urmă de Heliade. — În această strofă intonarea la *jalea* (vers 3) e falsă.

„*De galbeni frumoși*.“ — (pag. 22 vers 2, strofa 5; intonarea schimbatu la *galbeni*.)

„*Roși în loc de roși* ;“ — (pag 22 strofa 5, vers 4;) Moldovenism ce dă naștere la un joc de cuvinte. D. Alecsandri vrea să zică *cu imineŃ roși* și nu zice de cât *cu imineŃ roși*.

Doru 'nplinit (pag. 23, strofa I vers 2; *doru* este iar rău intonat).

Stătu rimat cu *treru* (pag. 23, strofa 2; rime defectuase).

Blânzi erau ochii, *blândă-era fața*“ (pag. 23, strofa 3, vers 1); eliziune greșită, imposibilă și neiertată la „*blândă-era fața*.“

* *

Am notat toate greșelile de pênă acum, nu pentru d. Alecsandri, căci d m alui

nu mai are vreme să se îndrepteze, pentru aceea, care având talent, n'ăd cunoștință de aceea ce contribuiește la sporirea sa și scăderea esteticeî formelor Și d. Maiorescu a zis o în criticile sale cine n'are formă nu poate să treacă la posteritate de cât *inform* adică *deform*.

(Va urma)

Al. A. Macedonski.

SCRISOARE

. . . . .

. . . . .

Și cum se stinge fără de veste
Amorul tău nemăginit
De ți pare că e o poveste
Ce alții ți-ar fi p vestit. . .

Și cum mereu, fără să șaj ngă,
Trec nori peste mări și țeri
Astfel în țirile s'alungă
Și moare dragostea de e î.

Și vecini ală é simțirea
În sin de oameni muritori
Schumbată e nt eagă firea
Din ceas în ceas p nă ce mori,

Iată de ce gândind la t ne
Nu plang c'amorul tău s a stins
Că i ast zi știu tăt de ine
Că doru care e a cupr ns,

Să va sf rzi fără de urmă
S'a stinge ca ș cel d'antăi . . .
Iar moartea patimile c urmă
Ș'o biată pulbere răm

Veronica Micle.

INPROVIZARE

Rideț și jucați bilhard
Când în flăăre eu ard
Barim de nu v'aș vedea
Că sorbți și o ca e

Rideți căci n'aveți nevoie,
 Dar când toți ar fi ca voi
 Fără de vr'un dor secret
 Cine-atunci ar fi poet ?

Carol Scrob

AMINTIRI

In mintea omului rămâne
 Tabloul fericirii ștînse...
 Astfel trăsar și 'n al meu suflet
 Reamintirile întinse ;

Aci revéd o albă casă...
 O horă, fete, fluturi, salbe,
 Frunzișuri, vii și flori pe câmpuri
 Și porumbieii cu aripi albe !

Aci mă véd pe alte țermuri
 Pribeag prin țerile streine
 Pe marg ne de-albastie lacuri
 Cu negre stanci și veichi ruine ț

Aci revéd, revéd un ténér.
 La braț el poartă o femeie. .
 Le bate inima 'n unire
 Și află-a raiurilor cheie !

Pădurea n umbră le 'nfășoară
 Amorul lor ca un tezaur
 Și soarele prin frunze-apune
 In fundul unui cer de aur !

Dar Doamne pen ru ce pe lume
 Când e i atăta fericire
 N o lei indată c ne a dat'o
 Ș'abia ne lași suve e ?

L A M CE

V A L E A

Cunoșteam o vale verde cu izvoare cristaline,
Unde iarba, în covoare de zmarald se așternea
Unde vântul că și apa avea șoapte dulci și line,
Când răpea din tei zăpada și pe fruntemi o cernea.

Arbori stufoși din fundu-i cu nfrunzitele perdele
Nu lăsați că să pătrundă ale soarelui priviri;
Ca o candelă de noapte ziua se-arăta prin ele
Și cu raze m'ngăioase se juca pe trandafiri.

Vântul, aducând cu sine ale câmpului parfume,
Clătina miozotisul ce șoptea + „nu mă uita!”
Iar *naiada* zîmbitoare, ascunzându-se de lume,
Cufunda 'n izvorul rece șinul ei ce palpita.

Nici un glas nu răsunașe prin proetica răcoare
Și era așa de dulce liniștea ce p'edomnea,
Nici un pas nu atinsese înverz'tele covoare,
Nici o rază nu sorbise roua c le 'nveselea.

Am văzut numai o dată acea vale adorată, . .
Și în lumea ticăloasă suferind necontentit,
Douăzeci de ani trecut-am, e isă valeda ne-uitată
N am putut ca s'o reaflu: drumul ei 'l-am rătăcit!

Th. M. Stoescu.

CAPITOLE FILOSOFICE

III.

SIMȚIREA INTELECTUALĂ

Când am zis în prefața volumului meu de versuri că poezia nu este instinctivă ci cugetată, afirmarea s a contestat.

Și nu este de mirare -

Maș antaiu pentru că școlari și poeți ne izbutiți, vor să facă cursuri de filosofie, iar medicii, critice poetice :

Toți sunt enciclopediști.

Se pronunță numele lui Alecsandri fără ca poeziile sale să fi fost critice :

Se tăgăduiește *viața materiei* și se vorbește de știință, de Malthus și de Dar-

vin, cât și de alții mulți, fără a se avea vre o cunoștință de operele acestor oameni.

Se falsifică pene și scrierile cele mai recente, pentru ca, plecându-se de la o premisă falsă, să se ajungă la o concluzie falsă.

In adevăr ;

Am zis în capitolul precedent că materia trăiește și simte, și iată că un pseudonim a și afirmat printr'un ziar politic, cu un cinizm demn de timp, că aș fi zis că „*materia are conștiința plină a omului său a animalului !*“

— * —

Capitolul acesta va fi mai lung :

El va fi complementul teoriei mele asupra poeziei.

Poezia este cugetată iar nu instinctivă, am zis atunci.

Astăzi, voiți dovedi că nu numai poezia, ci chiar ori-ce simțire saă pasiune, nu naște, de cât în urma cugetărei.

— * —

Dar cum se dovedim că pasiunile nu sunt instinctive, când iluștrii protivnici, susțin o teză cu totul opusă ?

Vom urma sistematic și vom începe cu amorul de fiu către părinți saă vice versa, întâia dintre simțirile ce nasc în sufletul omenesc.

Este saă nu este cugetat acest amor ?

Dacă este instinctiv, pentru ce noul născuț nu deosibește pe muma de doică, ci, de o potrivă se aruncă în brațele uneia și într'ale alteia ?

Pentru ce nu'î spune instinctul, această *romantică* voce a sângelui, care este muma sa și care nu este de cât o streină ?

Pentru ce ?

Pentru că atunci când copilul intră în viață, nu judecă încă și este cu totul neînsuflețit de cugetare.

Abia târziu în urmă, când începe educațiunea și delicatele îngrijiri ale mumei copilul bagă de seamă că este o deosebire între doică și muma, și iubește pe cea din urmă mai mult de cât pe cea d'nteu.

Când însă, muma, nu are pentru copil nici dragoste nici îngrijiri, copilul, iubește ca pe o muma pe doică, dacă aceasta îi ține în adevăr locul.

Precum vedem, copilul, numai dupe ce începe să cugete, se află susceptibil de a iubi,

Prin urmare,

Ţea dinteu dintre simțiri nevenind de cât în urma cugetar', ea nu mai poate să fie considerată ca luându'si naștere în instinct.

—

Și când lucrurile stau astfel, când nic deosebirea dintre mumă și do că nu o ată face un nou născut, voiți ca el să nască aproviz ona d alent cu preur-s'ri pentru a fi poet, pictor, muzicant, mi i ar, doc or, saū cine mai știe e?

Poetul se naște, nu se face!

Zău!

Când p e ia nu este de cat simțire și când imțirea nu p a e se vie de cat m urma cuget ri, — poetul se naște?

* —

Dar simțirea, — vorbim de cea intelectuală, — vine ea oare în adevăr nu- ma în urma cuget ari ?

Convingerea mea răspunde afirmativ.

Da; în toate cazurile și subt apăsarea orî-cărora împrejurări, nu s mți pêne ce mai întâiu nu 'ți dai eama despre înt mplarea ce ți adu e o bucurie saū o i tristare.

Pentru ca să plângi pe moartea unui aproape, rudă saū pri ten t ebuie mai înainte de toate se afli că a mu it.

Aflând aceasta, și cunoscând deja, nsemnătatea dur roasă a cuvântului moarte, numai atunci, plâng .

Cu al e cuvinte:

Plângi, numai dupe ce cuget i, dupe ce îți spu într o secundă că pe a ea ființă iubită n'ai ca s'o mai vezi, că vorba ei n'ai ca s'o mai auzi, că ea de veci te a părăsit.

Ș,

Nu mai dupe ce îți zici acestea, simți toată durerea despărțirii: — Amare la-crămî verși atuncea, cu toate că cugetate iar nu instinctive!

— * —

Ești gelos .

Pentru ce ești gelos, dacă nu pentru că te gândești că femeia căreia i ai în credințat întreaga ta inimă, te înșală cu altul ?

Pentru ce ești gelos dacă nu pentru că te gândești că acel corp cu forme ca ale unei statuie de marmoră, cu sinul lui rotund și palpitător, cu brațele lui albe, cu oichi negri și buzele rumene ale unui chip diafan, se dă altuia, palpită subt palpitele altuia, se călește subt flacăra plăcerii aprinsă de altul ?

Pentru ce ești gelos dacă nu pentru că te gândești la inima în care te-ai în- crezut și ce te-a trădat, la trecutul fericirii tale pierdut, la viitorul tău sfăramat ?

Ești oare gelos fără a te gândi, adică numai din instinct și dacă nu te-ai gândi la nimica din ce-am spus, ai mai fi gelos ?

— * —

Iubești.

Pentru ce iubești?

Iubești oare instinctiv și fără a *te gândi* la frumusețea iubită, la plăcerea și la orgoliul posesiunii la inima ce por e ai se întelnești și în care vei afla o pereche inimei tale?

— * —

Luăm ura :

Cu e nu știe că ura nu naște de cât dupe o anumă serie de împrejurări?

Luăm ambițiunea .

Cine nu cunoaște că ambițiunea este tendința cugetată către o culme 'n lectuală saū materială?

Și pe rënd, pe rënd, nu găsim o singură din simțirele saū pasiunile om - nești, care se se producă prin instinct.

De aci, se înțelege că poe ia, ce nu este de cât culmea simțirii, nu poate să fie de cât simțire, adică, cugetare.

Cine cug tă mult, simte mult.

Cine simte mult, e poet.

Ca să cugeți mult, trebuie ensă, să te lovești cu capul de multe praguri

— * —

Concluziunea mea este dar, că în materie de simțire intelectuală, înstin t nu egzistă, și că a simți nu este de cât a cuge a precum a cugeta, nu e te de cât a simți.

AL A MACED N KI

CA SĂ MĂ OMORÎ [1]

Fluturul de lângă lampă
Când te-a sëruta ,
Omorît fu de-a ta mână,
Și ți-ai răzbunat !

Am să fac și eū ca densusul. . . .
Pënë măine n zori
Am să te sërut întruna
Ca să mă omorî !

I. I. Trutzescu

Pitești, 1882.

[1] Aceste două strofe sunt în adevăr pline de farmec. „Nota Redacțiunii“

CUGETĂRI

Omul care aleargă dupe amor, când n'are alt ceva de făcut, e întocmai ca fluturile care aleargă dupe lumină, când vremea este posomorâtă. Cel din urmă își frige aripele la flacăra lămpii; cel d'antel își pierde avântul la flacăra pa-suneii.

* *

Inima femeii este întocmai ca cremena, ce scapără schintei cât timp o lovești cu amnarul.

* *

Privirile femeii cad asupra unui bărbat ca razele soarelui asupra unei lentile divergente.

* *

Amorul este cel mai mare dușman al onestității.

Th. M. Stoenescu.

LUI ALEXANDRU A. MACEDONSKI

Citiseam multe poeticii genuri
Pe Macedonski ensă prea rar,
Citiseam multe sarcazme 'n cântecei,
Ensă sarcazmu'i e mai amar

Dar când de unăzi, din întâmplare,
Găsindu'i cartea eü l'am citit,
Am ris de risu'i, am plâns de plânsu'i,
Demon și ânger l'am socotit.

*

El e fiul suferinții,
Bun ca vorbele credinții,
Rău ca Iadul pentru răi!
E un pària ce trece
Printre a țerii gloată rece
Defăimat de chiar ai săi!

Este vulturul ce zboară
Pe o aripă ușoară
Ce l ridică pên'la cer!
Este-o notă de armonie

Ce mângâie saŭ sfășie,
E un farmec, un mister !

Vai ! Și el, fără 'ncetare
Nu'și oprește-a lui cântare ; . . .
Este bardul ce 'n delir
Cântă, cântă, pênă moare
Și subț rîs și subț plînsoare
Cade-al inimei martir !

Craiova, 1882

T. C. Vasilescu

DOSARUL VIETEI DE APOI

La poezia ce dl Macedonski, a publicat in Nr trecut al *Lit ratorului*, s'a urmat o întinsă polemică. Iată mai întâi o scrisoare a d-lui academician *Sion* publicată prin *Steaua Dunareî* de la 16 Septembrie 1882.

O reproducem cu rîndurile de care redacțiunea *Stelei Dunarene* o însoțește și in fața ei punem rîspun ul d-lui Al. A. Macedonski publicată in acelaș ziar in ziua de 17 Sept. 1882.

O CESTIE ACADEMICĂ

D-l G. Sion, ca apărător al corpului academic, crezînd atinsă demnitatea acestui corp prin notițele unei poezii a d-lui Al. A. Macedonski, ne trîmte spre publicare următoarea scrisoare.

O punem sub ochii cititorilor, fără nici un comentariu, lăsînd'o la libera d-lor apreciere,

Iată scrisoarea :

Domnule Redactore,

Citind noua producțiune a muzei d-lui Macedonski, „Viata de apoi“, publicată in ziarul d-v. din 11 ale curentei, am văzut cu mare mirare notele pline de nervozitate care o însoțesc.

Liber este d-nul autor a gratifica pe d. Alecsandri cu epitetele ce crede că le merită, aceasta fiind o cesticie cu totul personală ; dar a arunca invective corpului in-

O CESTIE ACADEMICĂ

Primim din partea d-lui Macedon ki un rîspuns la întîmpinarea d-lui Sion publicată in numărul de ieri.

Publicăm și acest rîspuns, însă facem cunoscut că nu vom mai publica nimic in această cesticie, ziarul nostru fiind prea miti el și cestiile academice prea mari și nesfîrșite.

Iată ce scrie d-nul Macedonski :

Domnule Redactor,

Citind ultima producțiune a muzei dramatice a d-lui Sion, publicată in ziarul d-v., din 16 curent, sub formă de scrisoare, am văzut cu multă mirare stilul plin de nervozitate cu care este scrisă.

Liber este d. academician a glorifica pe d. Alecsandri cu laurii ce crede că'i merită aceasta fiind o cesticie cu totul personală dar

treg al Academiei, pentru c'a premiat opera „*Despot Vodă*“, mi se pare prea hazardat pentru d. Macedonski.

După modul cum prezintă d-lui lucrurile, se vede că nu cunoaște statutele Academiei, nici chîmarea ei, nici procedurile ei în materii de premii, nici stipulațiile testamentare ale celor ce au creat premiile academice.

Așa dar, ca unul care fac parte din acest onorabil corp, recurg la organul d-v., rugându-vă a publica următoarea întămpinare în interesul adevărului.

Bine voiască dar d. Macedonski aști și a afla.

I. Că după recomandațiile esprese ale testamentului fericitului Năsturel Herăscu (ale căruia premii s'au dat mai multor concurenți, și se dau în tot anul) membrii Academiei nu sunt excluși de la concurs cu lucrările lor;

II. Că nu persoanelor, ci cărților cari se judecă *mai bine scrise* se acordă premiile; prin urmare se înșeală d. Macedonski dacă crede că „*premiile sunt pentru încurajarea celor tineri*“. Academia nu e datoare să vadă dacă autorii sunt lipsiți de dinți sau cu dinții de lapte;

III. Că nu d. Alecsandri a prezentat opera sa la concurs, după cum insinue d. Macedonski, ci comisia specială a Academiei, după facultatea ce-i dau statutele, a introdus opera d lui Alecsandri, precum cu un an mai înainte a introdus *Dramaticele* sub-scrisului;

IV. Că Academia, departe de a merita *rușinea* (recomandată de d. Macedonski), tot'dauna se va glorifica când va putea premia opere ca aceea care ne-a dat'o veteranul bard de la Mircești.

V. Că Academia, după legi și statute, fiind suverană în aprecierile sale relative la premii, este un areopag mai înalt de cât talia celor ce cred că pot să o sfășie în asemenea mod.

Primiți, domnule redactor, încredințarea deosebită mele considerațiilor.

G. Sion.

[Membru al Academiei]

a arunca invective tuturilor aceluia cari nu fac parte din academie pentru a fi premiați, mi se pare prea hazardat pentru d. Sion.

Dupe modul cum prezintă d-lui lucrurile, se vede că cunoaște statutele Academiei și chîmarea ei, precum și procedurile ei în materii de premii...

Așa dar, ca unul ce nu fac parte din acel onorabil corp, recurg la organul d-v., rugându-vă a publica următoarea întămpinare în interesul adevărului

Bine-voiesă dar d. Sion a ști și a afla.

I. — Că recomandațiile esprese ale testamentului fericitului Năsturel-Herăscu, n'au putut să prevadă nici pe d. Sion în Academie, nici faptul că d-nii academicianii nu se vor esclude singuri de la concurs cu „*Despotii Vodă*“ și „*D amaticile*“ dumnealor,

II. — Că nu cărților ci persoanelor cari au scris *mai bine* se acordă premiile; prin urmare, se înșeală d. Sion dacă crede că premiile sunt un semn de admirațiune mutuală, în adevăr însă, Academia nu este datoare să vadă dacă autorii sunt lipsiți de dinți sau cu dinți de lapte, aceasta fiind treaba dantistilor, și, nu cred ca un asemenea control să fie chîmarea academicianilor!

III. — Cred și eu că nu d. Alecsandri a prezentat opera sa la concurs, ci, *această comisie specială care a introdus și „Dramaticele“ d-lui G. Sion.*

IV. — *C'Academia*, nu este departe de a merita *rușinea* (respinsă de d. Sion), și că în tot d'auna se va glorifica, — cât 'i-se va mai permite, — să împartă frățeste banii „*prea fericitorilor.*“

V. — *C'Academia*, după legi și statute este suverană a se premia, o știm, noi; — că ea este un „areopag“ mai înalt de cât talia noastră, o știe, ea. Dar că, merită a fi sfășiată, o știe toată lumea afară de avocatul ei.

Primiți, domnule Redactor, încredințarea deosebită mele considerațiilor.

Al. A. Macedonski

[Ne-membru al Academiei].

Din foiletonul *României Libere*, din 17 Septembrie 1882, estuagem din cronica de *Sphinx* următoarele:

Știm cu toții, cum amicul meu și poetul nostru, — Macedonski, muri în floarea vârstei, plin de talent și de viitor, — în acea neuitată *Noap e de Noembrie*.

Ovidiū, era bătut de tată-său pentru că făcea versuri. Chiar când cerea ertare și să ruga să nu'l mai bată, — ertarea o cerea tot în ver urf..!

Macedonski, mai pasionat pentru arta lui fa e poezii și dupe moarte.

D. Granda, a primit, nu să stie p in ce serviciū postal aerian, — o poezie din cealaltă lume, de la Macedonski.

„Că eū 'm-am dat suflarea, cuno ște-ți foarte bine, — Dar nimenea nu știe, de atunci „ce a dat din mine“ zi e poetul în *Viața d apot*

Și, începe prin a face cunoscut amicilor, că diu el a crescut flori și iarbă; din alți murtori aū eșit scae I orf ciuper I; unii s'aū pref cu în broaște, alții în greeri, ba chiar în prepelicari și măgari.

Greoiul Eminescu, poet din școala noă,

Era într'o cupercă schimbat, — ca să nu'l pl uă.

Și câte comedii toate..

Lăsând la o par e alte pă țî prea violen e și pe oanele, cari daca nu se pot sruza dar să pot esplica prin mulțunea de insulte nemerita e ș' criticii neoneste primite de autor în timpul din urmă, găseșc în *Viața de apot* a lui Macedonski u mătorele versu I, frumoas pline de respect, de amintiri duiose și de admirațiune pentru poezii noștri morți!

Pe când Sihleanu ș' alții în flori de balsamină.

Zimbeaū, scaldăți în rouă, în aer i 'n lumină!

Săimanul N'coleanu plângea într'o re h tă

De vânturi adiată, de soare polentă..

Pe-o ramură, uu grangur vedeaf în depărtare

Era Depăiășteanu cântând fără 'n e'are.

Iar dincolo de dēnsul, în cel mai falnic brad,

Cu crăci împodobite de frunze ce nu cad,

Priveaf la Eliade cu brațe rădicate

Cum cere de la ceruri a țărei libertate!

Mai sus sbura n vēsduhuri o mindră ciocirle:

Era Bolinteanu, comoară de-armonie;

Și cerul, ascultându'l, treptat se 'nsenina. . .

Privelištea 'n tot locul era de 'nsemnătate. . .

Cârlova ca ederă de ziduri s'anina,

Și 'n mușchiul ce s'agață pe turnuri și palate,

Zimbea, rozēnd din pietre, uitatul Catina!

Mai sunt patru, la adresa *poetului-ofițer*:

Un altul până 'n moarte al cântecilor rob,

Țipa într'un brabete: — recunoscut pe Scrob,

Brabetele nu face vr'un lucs de gălăgie,

Dar are 'n ciripeală o dulce poezie!

Și următoarea epigramă, de toată finețea, pentru autorul *Miozotisului* :
 Prietenul meu Grandea, schimbat era 'ntr'o floare
 Ce vecinic se întoarce ș'aleargă dupe soare ! . . .

În *Steaua Dunărei* de la 18 Septembrie 1882, găsim următoarea poezie de *Carol Scrob*.

IN „VIAȚA DE APOI”

Am murit și după moarte,
în viața de apoi,
 Un poet ascuns în iarbă,
 mă transformă 'n vrăbioiu ; 1)
 Mulțumesc de transformare,
 căci îmi place mult să cânt,
 Intr'un cântec și în lacrimi,
 'mi-am dus traiul pe pământ !

Dacă ar fi realitate,
 cât aș fi de fericit !
 Cu aripi și pene mândre
 dacă-aș fi împodobit
 Aș zbura din floare 'n floare,
 mi-aș găsi iubita mea
 Și în lumea transformată
 aș fi iarăși lângă ea.

Carol Scrob.

În *Steaua Dunărei*, de la 30 Septembrie 1882, găsim în fine următoarea scri-soare a d-lui Macedonski, ce este o replică la inegzactitățile unui oare care ziar din Iași, *Bomba*.

POLEMICA PENTRU „VIAȚA DE APOI”

Domnule Redactor,

„*Viața de apoi*” a atras asupra-mi un întreg potop de invective, — fără a număra glumeața scrisoare a d-lui Sion, la care, am răspuns în modul ce știți. — Dacă azi iați condeiul din nou, înțelegeți și d-voastră și ori-cine, că nu o fac pentru a răspunde la injurii.

Un ziar din Iași, anume *Bomba*, se distinge între altele pe această cale. Aș fi tăcut dacă numitul ziar nu ar fi înaintat că eu am zis despre dulcele poet Șerbăneșcu că este o nulitate ca talent.

Aceasta, nu este însă de cât un neleal neadevăr. Declar că nici o dată nu am atacat pe Șerbăneșcu. Din potrivă, tot-d'auna m'am unit a recunoaște în d-sa un adevărat poet și cu amiciția sa tot-d'auna m'am onorat. Desfiid dar pe numitul ziar a dovedi aceea 'e cu nerușinare afirmă.

De asemenea, — pe d. Alecsandri nu l am atacat ca poet, ci numai întru cât pri-

1] Postul Oltean zice Brabete : În Moldova se zice vrăbioiu. „*Nota Autorului*”

vește premul pe care l-a luat. Când voiți vorbi de d. Alecsandri ca poet, — va fi într'un studiu de peste 400 pagini, și atuncea, nu voiți vorbi de cât ca critic, iar nu ca defălmător.

Ziarul Iașian ce ia apărarea d-lui Alecsandri, punându-l pe aceeași treaptă cu un oarecare Eminovici. („citiți Eminescu, vă rog”) este adevăratul defălmător al d-lui Alecsandri, iar injuriile ce mi le adresează sunt pentru mine o adevărată glorie. De nimic nu mă rog la Dumnezeu de cât d'a nu fi lăudat de asemenea ziare.

Incheiți, rugându-vă, Domnule Redactor, să mă socotiți tot-d'a-una îndatoratul d-voastră.

Al. A. Macedonski,

CĂ TE-AM IUBIT...

Că te am iubit o știe noaptea neagră
 Ce m'a văzut veghiând,
 Că te-am iubi o știe toată lumea ;
 I-am spus'o eu plângând !
 C'am suferit, că sufăr ș'o să sufăr,
 Mi-e martor Dumnezeu ;
 Că m'ai rădat, că mi-a zdrobit simțirea
 O știți și tu și eu !
 Ce ți-am jurat n'o știe însă nimeni
 Și nimeni n'o va ști,
 Dar o să'mi ții de sigur jurământul ;
 Sperjur eu nu pot fi

Carol Sorob

PANTAZI GHICA

II.

Birja ocoli pe mai multe s rade. Când se opri, coborirăm, și, Pantazi înai te iar eu urmându'l, intrarăm...

Unde intrarăm eu vă voiți spune; dar vă las dr p ul a ghici.

Sala era plină de Nemți și pe scenă cântau câte va fete.

Loja în care ne aflam era apro pe lipită de tavan, dar avea meritul de a fi unica

Nu trecu o jumăta e de oră și una din cântărețe, veni cu tradiționalul taler.

— *

Dumnezeule! Cât era de frumoasă fata cu tradiționalul taler !

Și după ce plecară tu și după ce se deșertă sala cu câtă poftă și cu e d nți albi, mănca șnițelul cu salată de castraveți pe care i 'l plăti Nenea Pantazi !

Acuma că a murit, lucruri de aces fel se pot spune fără a supăra pe nimeni, mai ales că, amicul meu, ajunsese acea epocă în care, chiar virtutea unei cântărețe de acea categorie, nu mai este într'o serioasă primed'e !

— * —

Dar Ți plăcea să trăiască, să glumească, să ridă, cine l'ar putea invinovați?
Tot ce s'ar putea zice cu drept cuvânt, este că a fost **Regele Boemei Române**.

— * —

Sunt multe lucruri ce 'mă mai amintesc:
In timpul din urmă îmi citi o nuvelă *Neacșa și Mircore*,
Vocea lui adânc emoționată pare c'o aud încă.
Orî-cine i-a auzit vocea, nu se poate să nu fi zis:
— Iată un om de inimă.

— * —

Și om de inimă a fost toată viața sa.
Fie ca om de litere, fie ca avocat, a apărut in tot d'auna cauzele celor slabi
contra celor tari.

Dar aproposito de începutul carierei sale de avocat, lucrul este original.
Inainte de 1860 Pantazi Ghika se afla șef de divizie în Ministerul de Ecsterne;
La 1860, el fu arestat pentru delict de presă.

Se apără singur, și discursul său avu cel mai mare răsunset.

Aceasta, decise și cariera sa: El se înscrise în barou și știu să 'și facă in-
tre colegii săi un loc însemnător.

In administrația țării luă de asemenea o parte onorabilă în calitate de Pre-
fect al Județului Buzău; iar anul trecut fu însărcinat de Urechia a inspecta
Mo amentele Istorice ale țerei.

— * —

Încă un cuvânt:

In epoca de astăzi când cei mai săraci s'au îmbogățit, el a rămas sărac și
a murit lăsând în urmă'i o soție pe care a iubit'o, însă de a cărei soartă nu s'a
putut îngriji la timp.

Camerile s'au deschis

Ar fi nobil și demn, dacă foștii săi colegi se vor gândi să facă aceea ce da-
torii sânt.

Al. A. Macedonski.

LUI MACEDONSKI

Eū știū că scri pe n apte

Cinci șease poezii, —

Că te imbată 'n șoapte

Poetice și vii

Și muze și amoi.

O! sunt g los pe tine

Êști foarte fericit!.

Nu'î tot așa cu mine.

Pe gându'mă încalcit

Cu greu sunt domni or.

Carol Scrob.

CUZĂ

Era 'n acea fatală noapte
De unsprezece Februar...
O babă 'și aștepta copilul
Pe când ninge mereu afar';

Copilul său ce ajunsese
La ofițer de la soldat. . .
Și baba 'și aștepta copilul
Privind prin geamul înghețat!

Iar ce știa sërmana babă
Din al politiceî mister
Era : Că Domn e Vodă Cuza
Și că 'i e fiul ofițer !

Când ensë el se 'ntoarse-acasă
Strigând voios : „L'am doborit“
Bătuena 'l întrebă pe cine,
Și el tăcu posomorit.

Aflând la urmă adevărul :
— „Prea bine 'i zise 'ncetinel,
Dar cine-o să ne fie *Cuză*
Când nu 'l vom mai avea pe el ?“

AL. A. MACEDONSKI.

ȚI-AM FĂCUT UN REU...

Ți am făcut un rău, o crezi ?
Scoate-mi inima și vezi,
Scoate-mi creierul aprins,
Scoate mi dorul meu nestîns
Și citește cât vei vrea,
Că nu poartă alt-ceva
Scrisu lacrimii și săpat

De cât chinul meü turbat,
De cât chipu'ți ängeresc
Și cuvântul : „Te iubesc !“

Carol Scrob.

SENTINELA ROMÂNÄ VORBIND CU STEAGUL

(Din războiul românilor, anul 1877—1878)

Simț fiori umblând prin mine,
Și pe gânduri mă pornesc,
Când mă uit cu drag la tine,
Steag războinic, Românesc.

Dacă preotu 'ngrijește
De potirul cel sfințit,
Mai mult încă te păzește,
Ochiul meü ne adormit.

De ce'n peptu'mi simț foc mare,
Când de tine eü vorbesc?
De ce inima'mi tresare,
Când în față'mi te 'ntalnesc?

E vre-o taină-adancă poate,
Ce ascunzi în sinul tãü?
Saü cu sufletu'mi ești frate,
Saü ești chïar sufletul meü?

Tu, ești eü, și eü prin tine,
Am trăit și-am së trăiesc,
Căci sunt miü și miü ca mine,
Pe pământul Românesc.

De aceia-a mea credință,
Ție stalp în veci va fi,
Și 'n restriști și 'n biruință,
Credincios te voiü sluji.

LITERATURĂ.

Dragă Steag, și altă dată,
Prin isbânzi ai fost vestit,
Dar acuma rëndul iată,
Rëndul nostru a sosit.

Tunu 'n țară-a dat alarma,
Dunărea noi am trecut,
Și cu peptul și cu arma,
Drum prin lume ne-am făcut.

Vor peri ades vlăstari
Subt al morții crud topor,
Dar copacul stă 'n picioare,
Când e trunchiul un popor.

Un popor ce luptă 'n lume
Prin mari jertfe a-și sădi,
Peste veacuri al său nume ;...
Ce-a sădit va răsări.

A strămoșilor mărire,
Orî și cât ne-ar 'nălța,
Din noi fală, strălucire,
Astăzi vrem a câștiga.

Suntem viță Românească,
Noi prin noi vrem să trăim,
Și chiar salva strămoșească,
De pomană n'o primim.

Colonel Candiano.

NOTIȚE LITERARE

Publicăm în numărul acesta o serie de câte-va poezii ale locotenenului Ion N. Iancovescu.

— Iată un adevărat poet! poate să zică cîtîndu-le, ori ce om nepărtinitor. Parfumul ce respiră în poeziile sale, tendința către o versificare corectă, limba; adese ori energia și un farmec nespuns, toate aceste, — deșchid locotenentului Iancovescu porțile inimilor simțitoare.

Intre militari aveam pe Șerbănescu și Scrob. De astăzi înainte vor fi trei, fie car

cu genul său, cu farmecul său. În numărul vii or v m da o altă serie din versurile tînerului poet merit a se face în cîrînd cunoscut, citat și iubit. „*Literatorul*“ este fericit că a putut, prin direcțiunea ce a dat mișcării literare, să vadă producîndu-se pe rînd, tineri de viitor, al căror talent necunoscut înainte, astăzi nu se mai tîgăduiește de cât de poetași neizbutiți sau alte specii de mediocrități.

„Redacțiunea“

EPIGRAMĂ

(*Unei Doamne*)

Te-am asemănat adesea cu o floare sau c o stea
 Fermecat de-a ta privire sau de farmecul din ea ;
 De-astă-dată te aseamăn cu o mîndră căprioară
 Ce sîrînd din stîncă 'n stîncă e tot zveltă și ușoară ;
 Căprioară nu ești însă ca să sarî un deal înalt,
 Însă garduri potrivite le sarî lezne diutr'un salt!

Drăgășani, 1882, Aug.

I. N. Iancovescu.

Ț I E

•Aș voi din pîept să'mi scot
 Inima cu dor cu tot..

. . . . .

«Carol Scrob»

Nu mă chiamă Carol Scrob
 Să 'mi scot inima din pîept
 Și la visuri nu unt rob
 Să vis z când sunt deștept !

Nu sunt nici născut poet
 Cu înaltă inspirare
 Ca să 'ți spun al meu secret
 Printr'o gingașă cîntare !

Sunt un simplu muritor...
 Te-am văzut numai o dată
 Dar un ascuțit fio
 A venit să mă străbată !

Și de nu vrei să mă crezi,
 Uită-te în ochii mei
 Căci atuncea o să vezi
 Că e chipul tău în ei !

1882 Iulie, Drăgășani

I. N. Iancovescu

A V E A M . . .

Aveam un suflet plin de 'nfocare,
Aveam credință în viitor.
Dan vântul soartei fără muștrare
Bătu spre mine pustiitor.

Pe a mea frunte nevrovașă
Lucea o rază de foc ceresc.,
Acum e rece și înnorată
Și late crețuri o 'nbătrânesc!

O! soartă ciudă, soartă amară!
Tu nemiloasă m'ai înfferat
Ca s'e'mi duc v ața ca o povară
Mai grea, mai neagră ca un păcat!

I. N. Ia cove cu

an 18 0 Hore

ȚI-AM ZIS ADIO! ..

Ți-am zis adio, ș'am plecat
Coprins de întristare
Iar sufletul mi-era se at
La trista mea plecare!

Ah! cât de mult am suferit
Gândindu-mă la tine
Căci chipul tău înt'părit
Era adân în mine!

Când am plecat ți-am zi plângend
S'e'ți mai aduci aminte
Și se nu niți așa curând
Amorul meu fierbin e!

Ți-am zis!—Mai bine nu'ti ziceam
Căci m'ai uitat îndată!
Am plâns! Mai bine nu plângeam
De tine,—o ingrată!

I. N. Ianco eseu.

TOT LA TINE . . .

Când privesc pe ceruri stele,
Când vorbesc cu orî și cine,
În iluziile mele
Stău și cuget tot la tine!

Când e ceață sau lumină,
Când vr'un dor s'aprinde 'n mine,
Sau când fruntea 'mî se încine,
Trist eă cuget tot la tine!

Când în lumea vanitoasă
Unde nu gust nici-un bine
Viața mea e 'ntu ecoasă,
Plâng, și cuget tot la tine!

Când vre o bandă copilă,
Avend farmece di tine
Imî suide din guiță :
Ș'atunci cuget tot la tine

I. N. Iancovescu

879 Focșani

DORINȚĂ

Dintr'o singură pravi e
Voiu ca să te sorb
Însă dup'acea sorbire
Voiu să rămân oib,
Ca figura 'ți adorată
Visu-mî d' Poet
Să rămână 'nmormentată
În adânc secret!

I. N. Iancovescu

În *Telegraful* de la 29 August 1882, găsim următorul articol, pentru care mulțumim anonimului iubitor al literaturii.

CE VA SĂ ZICĂ A FI POET

A fi poet nu însemnează a versifica, a rima. A fi poet însemnează a simți, a iubi a se entuziasma de tot ce e frumos, bun, simplu, moral, de tot ce inspiră amor, simpatie, o-

roare, durere, admirațiune și alte sentimente capabile a înălța spiritul umbră până la divinitate. — Nu poate fi cineva poet până nu simte, până nu iubește, până nu suferă, până ce nu est fericit, până nu e fanatic, până ce, în fine, nu are în el o inimă, — nu o inimă ca să servească numai actului vital, — ci o inimă care să tresară la tot ce e frumos, estetic în actele vieții sale sau ale semenilor săi.

Cine nu posedă o astfel de inimă va rima, nici-o dată însă nu va face poezie; — cine posedă însă inimă, va esclama fără voie chiar, în tocmă, ca Virgiliu în sublimul său hexametru;

„Parce mihi pater, non plus versificabo“, — acela va face poezie, și poezia sa va fi sublimă fără să se îngrijească chiar de arta poetică, fără să fi citit nici un autor mare clasic, fără să aibă chiar n'ei ideie de arta poetică, a lui Boileau, — autorii săi de predilecțiune, izvorul său de inspirație nu va fi de cât inima, acest izvor atât de bogat în poezie, — acest autor vecinic, tot d'auna tînăr și tot d'auna bătrîn!

Astfel de inimă au:

I. *Al. A. Macedonski*, care privind cu oroare societatea o cântă în tot ce are rău, în tot ce are bun. Acest poet gingaș care biciuește viciul unde 'l găsește, care înălță virtutea până la cer acest poet care simte, care știe să facă distincțiune între ceea ce este societatea actuală și între ceea ce ar trebui să fie.

El însă nu e iubit de toată lumea. Sunt inimi perverse care 'l invidiază, sunt persoane care ca să mă exprim în limbajul popular: se simt cu musca pe căciulă, sunt poeți cari apar zilnic ca c'up cile după ploaie. — Puțini sunt care recunosc în *Macedonski* pe adevăratul poet; aceea sunt poeții ei însuși, fără să fi scris vre un vers în viața lor, sunt poeți prin sentimente. Posteritatea poate va fi mai bună, mai dreaptă, posteritatea va da cununa de lauri ce merită să împodobească fruntea poetului *Macedonski*.

II. *Carol Scrob*, a cărui inimă poetică are câte o dată atâta expansiune în cât ajunge la sublim. *Carol Scrob*, singurul poet în țară, care a descris amorul în colorile cele mai vii, cele mai atrăgătoare. Cine citește poeziile lui, ar vrea să știe a iubi ca el, să pătrundă acest mister neînscut fic-căruia. de a 'și exprima în limba armoniei toată puterea sentimentului său, toată intensitatea durerii și a suferinței; cine 'l citește, zic, vrea să fie poet și el, poet în adevăratul înțeles al cuvântului. Acest tînăr ofițer are în el ceva ce nu se poate explica — atâta poezie sublimă nu poate fi inspirată de cât sentimente tot atât de sublim și multă lume se miră, cu drept cuvânt, multă lume care cunoaște împrejurările în care trăiește acest fiu iubit al muzelor, de unde 'i vin aceste idei, care e izvorul unor inspirațiuni atât de frumoase? — Nici acesta însă nu e iubit de toată lumea, — și el are inamici. — mulți zic că uniformitatea subiectului egzatat din versurile sale aduce monotonia, desgustul chiară; zică ce voi voi; *Carol Scrob* e adevăratul poet al inimei, e în adevăr cum îl numește venerabilul Sion în prefața ce 'i-a făcut la ultima sa broșură: „*Rime pierdute*“ „*Cântărețul inimei și al durerei*“.

III. Poet mai este încă *Duiliu Zamfirescu*. Citească orî cine: *Calavryta*, publicată în *Literatorul* și se va convinge că această capo d'operă e de ajuns a 'l face poet. *Levante* și *Calavryta* e o poezie ce rar 'și găsește seamăn în literatura noastră. Această poezie singură, în altă țară ar fi făcut din *Duiliu Zamfirescu* un poet mare. — Și acesta are inamici cari cred că cantitatea este o proprietate a geniului și adesea o preferă înaintea calității.

Acești trei poeți și alții puțin mai inferiori cari se află grupați în giurul revistei *Literatorul* sunt adevărați poeți mai noi fără a vorbi de Moldova unde mai sunt poeți ca

Matilda Cugler, spre egsemplu, și alții grupați în giurul bătrânei reviste *Convorbiri literare*.

Am scris aceste rânduri pentru a arăta lumii profane că nu toți care publică o poezie sunt poeți, căci atât *Literatorul* cât și *Convorbiri literare* precum și alte puține reviste de literatură au obiceiul de a publica multe lucruri ce nu merită a fi publicate. Nu zic, copul este laudabil, e încurajarea, dar adesea s-a văzut că aceste încurajări devin de multe ori periculoase atât acelor cărora se dau, și ciitorilor care, neștiind a distinge ceea ce e rău, ceea ce e estetic de ceea ce e ordinar, fac din literatura noastră a adevărată p p șe ie

R dactorii acestor reviste ar fi bine a arăta greșelile tinerilor care promit ceva și după ce producțiunile lor vor fi corectate de ei însuși să le acorde ospitalitatea în coloanele lor iar acelor care nu promit nimic a li se da consiliu păriutești ca să se lase de aspirațiun i din care nu pot produce nimic.

(Un amic al literaturii).

BLESTEM

Aș voi 'e mor ș'aproap
Lângă mine, să te 'ngroape
Vie, în mormântul meu,
Să te 'ncerci să m i e ia ă
Dai să nu te la e afară
Piatra și pământul grei !

Să ezi vermi cum s'adună,
Lângă inima mea jună
Să te ap e un flor
Și o gi az făiă nume,
Cum nu a s n it n ume
Ancă 'ci un murito !

En ă groaz s dispară,
Alte chi urî să apară .
Să simț f amea n mormânt
Și 'n desgustul cel mai mare
Să coșsum inima care
Ai zdrobit'o l pământ.

Carol Scrob.

IN SUNETUL MUZICII

Să facem încă o țigare
 Și încă o poezie
 Ca să mi fumez ori ce-durere
 Și ori-ce bucurie!

Și 'n sunetul ce din orh estră
 Se sparge 'n armonie,
 Să zicem la speranțe-adio,
 Adio la j mie!

Țigarea nsă, se sfirșește
 Orhiestra 'n fine tace,
 Tăcerea naște înprejuru-mi
 Dar nu și dulcea pace!

Al. A, Macedonsck

LA TRECUT...

La trecut de mă gândesc
 Nicî atunci nu 'ntineresc
 Dorul vec nic m'a tot stiâns...
 June am plâns, copil am plâns!

M' am tot dus din l e 'n o
 Traiul m u f ră no o ,
 Traiul m ũ el amăr t
 Ca un cer p somor t!

S'al meu tră'ți cu negru val
 Nu m'a scos la n' i-un m l..
 Iar când eți din carne 'mî mușc
 N am cur j n ci să mă 'npușc!

Al. A Mac donski.

AMĂRÎCIUNE

Sunt supărat, ș' amăr't
 Pe o' meî și pe Du nn zeü

Și Dumnezeu și oameni sunt
Pe mine supărați mereu !

Ei mă blestemă și primesc,
Primesc blestemul cât de greu...
Cum vrei să fie omul bun
Când este fiu lui Dumnezeu ?

Iar dacă sunt și eu ca ei,
Nu este vina mea de loc...
Iși bat de mine joc rîzînd,
Plîngînd îmi bat de dînșii joc !

Al. A. Macedonski

SPUNE-MI OARE....

Spune'mi oare cu ce drept
Facî mai repede să bată
Astă inimă din piept
Ce e vecinic intristată ?

Dacă ai pe ea vr'un drept
Fii de ea alăturată
Ș'atunci fă o 'n al meu piept
Cât de repede să bată !

Dar cu drept sau fără drept
De vei sta neîndurată,
Oh! Străpunge-o n al meu piept !
Ca de veci să nu mai bată !

Al. A. Macedonski.

MACSIME

Cine desprețuește viața sa, este stăpîn pe aceia a altuia.

*

Alfons, înțeleptul rege al Aragonului, zice că între atâtea lucruri ce posedă oamenii în viața lor, nu este nimic mai bun, de cât a avea lemne vechi pentru foc, vin vechi pentru masă și cărți vechi pentru lectură.

Statul ce parlamentează, este pe jumătate dat; iar femeia care ascultă propunerile curtezanilor, este aproape invihsă.

*

Bestiile ne 'nvață a trăi.

*

Cine 'și plătește datoriile, se îmbogățește.

*

Argintul este nervul războiului.

*

O nenorocire nu sosește nicădată singură.

*

În lumea noastră fie-care și fie ce 'și are prețul său.

*

Pentru a fi înțelegere în căznicie, trebuie ca bărbatul să fie surd și femeia oarbă, adică, femeia să nu se supere de defectele bărbatului, nici bărbatul de strigătele femeii.

Th. P. Jereghie

JULES VERNE

NENOROCIRILE UNUI CHINEZ ÎN CHINA

CAPITOLUL I.

Personalitatea și naționalitatea persoanelor.

— Trebuie să admitem că viața are și ea bunătățile ei! strigă unul din oaspeții, rezemându-se pe spatele de marmoră al scaunului său și rozând o rădăcină de *nenufar zaharisit*.

— Precum are și destule răutăți!.. răspuse un altul, care sta să se înnece cu un os de pește.

— Să fim filosofi! zise atunci o față mai vârstnică, pe al cărei nas str luceau o pereche de ochelari cu sticle mari, legate în lemn. Astăzi ești aproape să te îneci, și mâine totul va dispărea ca și suavașele înghițiturii ale acestui nectar. Viața înainte de toate!..

Și zicând acestea, epicurianul nostru, linsit din fire, ridică paha ul și înghiți min unatul vin ce desvolta un gaz ușor cu o țârie metalică.

Eă unul, urmă cel de-a patrulea, 'm-ar plăcea să trăiesc numai să nu fac nimic și să nu am nimic de făcut.

Te 'nșeli!.. răspuse un al cincilea. Fericirea stă numai în tidiu și în muncă. Numai atunci ești cel mai fericit când ai cele mai multe cunoștințe!.

Adecă, să înveți mult, și să nu știi nimic.

— Nu e acesta încă putul înțelegciunii?

— Dar care este sfârșitul? .

— Înțeleg înăa n'are sfârșit, respunse ca un filosof, cel cu ochel rîi. Cea mai mare mulțumire este să fii comunist!

De-odată, primul oaspete se adresează amfitrionului, care ședea în capul mesei, un loc foarte necomod, dar recomandat de regulile politetel. — Nepăsător și distrat, acesta asculta întreaga dizertațiune *inter pocula*, fără a s oate un singur cuvânt

— Să vedem! ce cugetă înălțimea din capul mesei, despre acea tă convorbire a sticlelor?.. Cum îți pare viața pe ziua de a tă-zî, bună sau rea?.. Este pentru, sau contra?

Amfitrionul ronțăa a a lene niște simburî de p pene; el se mulțumi, drept ori ce răspuns, a face o mișcare din buze. ca și cum ar fi vrut să arate că nu i pasa de nimic.

— Ei!.. făcu el.

Acesta este, de ordinar, cuvântul celor indiferenți. El exprimă totul fără a zice nimic. Acest cuvânt e în toate limbele și ar trebui să figureze în toate dicționarele globului.

Cei cinci oaspeți îl grămădiră atunci de argumente, fie care în favoar a tezei sale. Fie care voia să impue opinia sa. El însă se fîri de a răspunde, și sfîrși p în a afirma că viața n'are nici bunătați, nici răntăți. Dupe dînsul, este numai o , invențiune“ atât de neînsemnată, pe cât și de neînveselitoare

— Ei bravo, prietene! ..

— Negreșit, poate vorbi astfel, când nici o dată odihna nu'ia fost turburată.

— Ș'apoi când e tîner!.

— Tîner și voinic!..

— Voinic și bogat!..

— Prea bogat încă!..

— Mai mult de cât atât!

— Foarte bogat!..

Aceste cuvinte se încrucșară ca niște focuri de artificii, făcă a întupîri un singur suris pe buzele amfitrionului. El se mulțumi a ridica puțin din umer, ca un om care n e rîsfoit nici o dată cartea vieței sale, și ni i chiar n a 'ncercat să tae primele pagine.

Și, cu toate acestea, nepăsătorul, avea trei-zeci și unu de ani, era foart a mulțumit, era ș' destul de bogat. cultura de asemenea nu'lipsea, pre um nici inteligența, i sfi șit nu'lips a nimic ca să fie mai presus de cât cei alți și să facă pa e cu drept cuvânt dintre fericiții lumel. Cu toate acestea el nu era fericit

Pentru ce?

Vo ea gravă a filosofului rîsună și întocmai ca un *corifeu* din c rurile antice vorbi as fel

— Prietene, zise el, dacă tu nu ești fericit pe acest pamînt, es e ă fericirea ta a fost pînă acum numai negativă. — Fericirea este ca ș sănătatea. Pe tru ca să te bucuri, a trebuit ca altă dată să fi suferit. Dar, tu n'ai fost nici o dată bolnav... Vreați să zic, n ai fost nici o dată nenorocit!... Iată dar aceia ce 'ți lips șt imenși nu poate cunoaște fericirea, dacă n'a avut ocaziunea să facă cunoștință cu nenorocirea, ni i chîa n treacă.

Și la această observație plină de înțelepciune, filosoful, ridică paharul de șampanie și zise:

— Doresc ca soarele să-ți trimeată din îălțimea sa puțină umbră, și viața să-ți dea o mică durere.

Apoi, goli paharul printr'o singură înghițitură.

Amftrionul făcu un gest de aprobare și căzu din nou în tăcerea a obicnuită.

Dar în ce loc convorbeau acești oameni? Intr'o sală de mâncare europeană, la Paris, la Londra, la Viena, la Petersburg? Erau oare la vre-o masă într'un restaurant din lumea vechiă sau nouă? Cine erau acești oameni, care se îndeletniceau cu ast-fel de cestiuni, în mijlocul unui prânz, ei, care băuseră prea puțin?

În orî-ce caz nu puteau să fie Francezii, de oare-ce nu vorbeau politică.

Cei șease conmeseni se aflau într'un salon, de mărime mijlocie, foarte lucos decorat. Prin transparența geamurilor albastre sau portocalii, se strecurau, în acel moment, ultimele raze ale soarelui. Pe din afară, în jurul ferestrelor, umbra sereii zugrăvea diferite flori artificiale, și câte-va felinare multicolore, amestecau plăpânda lor lumină cu razele murinde ale zilei. Pe de-asupra ferestrelor erau diferite ornamente arabe, cu variate sculpturi reprezentând frumusețile cerului și ale pământului, animale sau vegetale dintr'o fantastică faună și floră.

Pereții salonului acoperiți cu tapete de mătase, purtau niște oglinzi mari, atârinate din distanță în distanță. — Pe tavan o *punka*, ondulând aripele sale de percal zugrăvit, făcea să se schimbe necontenit aerul din acea locuință.

Masa era un vast cadrilater, acoperit cu lac negru. Nu era ănsă învelită cu nimic, ast-fel că vasele de argint și de porcelană se reflectau întocmai ca într'o oglindă de cristal.

Șervetele erau înlocuite cu niște pătrate de hârtie, ornate cu devize, și fie-care invitat avea înaintea sa un număr îndestulător din acest tel de șervete. Înprejurul mesei erau așezate scaune cu spatele de marmoră, mult mai potrivite cu acel salon spațios de cât mătăsăriile mobilelor moderne.

Serviciul îl făceau fete tinere, foarte frumoșele, ale căror bucle negre erau împodobite cu crini și alte flori. Brațele lor erau impresu ate de brățări de aur încrustate cu pietre scumpe. Vesele și zimbitoare, cu o mână serveau pe invitați, iar cu cea l altă puneau în mișcare câte un evantaliu, menit să preschimbe aerul gomit de *punka* tavanului.

Prânzul nu lăsase nimic de dorit. Cine și poate închipui o bucatărie mai delicată, mai științifică și mai curată? Furnisorul p ănzului, știind că are a face cu cei mai apți cunoscători, îngrijise ca totul să fie la înălțime.

Pe masă erau plăcinte, icre, lacuste fripte, fructe și stridiile de Ning Po. Apoi la scurte intervale, se deteră la masă, ouă, porumbei și alte paseri, cuiburii de rândunică cu ouă fripte, frigărui de *ging-seng*, compot de urechi de crap, nervii de balenă cu sos de zahăr, broaște de apă dulce, caracatiță, gușă de vrabie și ochii de berbec străpunși cu câte-o pană de arișă, boboci de trestie cu sos, salate de tinere rădăcini zaharate, etc. Ananas de Singapore licuoruri de migdale, migdale sărate, fructe aromate, fructe de *long yen* cu carnea albă, și *li-tchi*, castane acvatică, portocale de Canton zaharate, toate acestea formați serviciul din urmă al prânzului ce durase aproape trei ore, prânz îmbelșugat cu șampanie, bere, vin de Chao-Chigne, și în fine nenitatul orez oriental, ce trebuia să încunune strălucitul dezert al conmesenilor.

Sosi în fine momelele, când tinerile servitoare aduseră niște șervete muate în

apă caldă; — toți oaspeții și acoperiră fața cu câte unul din acele șervete, simțind cea mai deplină satisfacțiune.

Se făcu un antract, o oră de odihnă, în care muzica trebuia să ocupe timpul pierdut.

Intr'adevăr, o trupă de cântărețe și de instrumentiste intră în salon. Cântărețele erau tinere, frumoase, dar modeste și rușinoase. Dar ce muzică și ce metodă!... Miorlăituri, cloncănituri, fără măsură și fără ton, ridicând notele ascuțite până la cel mai înalt grad al scării muzicale. Cât despre instrumente, viorile resunau sub părul de cal al arcușurilor, ghitarele erau acoperite cu piele de șarpe; apoi clarinete țipătoare, armonice, care semănau cu mici pianine, în fine toate erau potrivite cu cântărețele, pe care le acompaniau cu un zgomot ne mai auzit

Capul acestei orchestre, trimisese din 'nainte programul repertoriului său. La un semn al amfizionului, orchestra cântă *Buchetul celor zece flori*, piesă foarte la modă pe atunci, și ce fermeca auzul auditorilor

Dupe aceea, trupa, fiind plătită din 'nainte, se retrase, ducând cu sine cele mai frenetice aplause, și merse în saloanele vecine, unde cântă și alte bucați de un gust ales.

Cei șase oaspeți părăsiră atunci locurile de la masa prânzului și se așezară la o altă masă; noua lor așezare fu însoțită de o mare ceremonie și de complimente reciproce.

Aci, fie-care oaspete avea înainte câte o ceașcă cu capac, pe care era zugrăvit portretul lui *Bodhi-Bharama*, renumitul preot budist. Apoi fie-care primi câte o linguriță de ceai, fără zahar, pe care 'l muiară în apa ferbinte ce conțineau ceștile, și 'l bătură cu o mare lăcomie.

Dar ce fel de ceai! Nu era de temut ca magazinul *Gibb-Gibb & Comp.*, să 'l fi falsificat prin amestecul unor foi străine, ș'apoi nu era fiert și uscat pentru a se vinde de-a doua oară, nu era vopsit nici galben cu ajutorul *curcuminei*, nici verde cu ajutorul *albastrului de Rusia*. Era în toată forma, eel mai curat ceai imperial. Foile semănau întocmai cu florile plantei, foi din prima recoltă a lunii lui Marte, ce să face foarte rar, căci arborul e în pericol să se usuce, în fine, foile erau din acelea, pe care le culeg, dupe obicei, numai copii curați și înmănușați cu îngrijire. Un European, nu ar fi găsit atâtea exclamări, spre a lăuda îndestul această bătură, pe care cei șase oaspeți o consumau de altminterii, ca niște cunoscători obișnuiți.

Aceia ce trebuie să spunem, este că aceștia nu mai puteau să simtă suavitatea acelei bături; atât se obișnuiseră. Ei făceau parte din societatea aleasă, erau îmbrăcați cu bogate *han-chaol*, cămăși subțiri, *ma-cual*, apoi un fel de tunici scurte, *haol*, și un fel de rochi lungi care se încheiau într'o parte; în picioare purtau pantofi galbeni și ciorapi puntați cu diferite culori, pantalonii de mătase încinși la mijloc cu briuri tot de mătase, pieptul le era acoperit cu cravate (plastron) cusut numai în broderii, la cingătoare purtau câte un evantaliu, și aceste fețe prea cinstite se născuseră chiar în țara în care arborul numit *Thea*, produce pe fie care an recolta sa de foi mirositoare. Prânzul la care văzurăm cuiburile de rândunică, stridiile, nervii de balenă etc., ei le mâncară cu pofta ce merită dulceața acestor preparațiuni; dar ceaiul și desertul ce ar fi încremenit pe un străin, lor nu le făcea nici o impresie ecstraordinară.

La toate se așteptau oaspeții, numai la un lucru nu⁵ la ceea ce le povestea Amfitrionul, dupe ce se sculară de la masă. Tocmai atunci înțelesesă care era cauza ospățului, ce le dădea prietenul lor.

Cescile erau încă pline. În momentul de a goli pe a sa, nepăsătorul, punând coatele pe masă, cu privirile ațintite într'un punct, vorbi în modul următor:

— Prieteni, ascultați-mă și vă rog să nu rideți. Soarta și-a aruncat lotul. Voiți introduce un nou element în traiul meu, ce va goni poate monotonia ce mă împresoară. Dacă fac bine sau rău, viitorul ne va desluși. Prânzul la care am avut cinstea să vă poftesc, a fost un prânz de *adiao* al vieții mele de flăcău. Peste cinci spre-zece zile voiți fi însurat, și....

— Și veți fi cel mai fericit dintre oameni!.. strigă optimistul. Privește!.. Prezicerile ți sunt favorabile.

Și într'adevăr, pe când lampela arunca palidele lor lumine, corbii croncăneau pe ornamentele ferestrelor, și foile ceaului inotau într'un mod bizar pe suprafața apei din ceșci. Toate aceste prevestiri erau pline de adevăr.

Toți îl felicitară, și el priimi complimentele lor cu o adâncă răceală. Dar el nu pusese numele aceleia, pe care o chemase *un nou element*, și nici conmeseni nu făcuseră indiscrețiunea de a îl întreba.

Cu toate acestea filosoful, nu îl felicitase încă. Cu brațele încrucișate, cu ochii pe jumătate închiși, cu un surâs ironic, nu făcu nici un semn de aprobare.

Atunci amfitrionul se sculă, îi puse mâna pe umăr, și cu o voce, ce părea mai liniștită ca în tot d'auna îl întreabă.

— Găsești poate că sunt prea bătrân pentru însurătoare?..

— Nu!.

— Prea tânăr?..

Nici asta?..

Atunci, fac rău însurându-mă?..

— Poate?

— Pentru?

— Tocmai tu, nu poți avea toate calitățile pentru însurătoare!.. A te plăcisi singur, e un lucru supărător!.. A se plăcisi doi, e îngrozitor!

Așa dar, nu voiți fi fericit?.

— Nu veți fi, pe cât timp nu veți cunoaște nenorocirea!.

Dar poate voiți fi nenorocit!.

A atât mai rău!..

— Ce țî-e și cu filosofii! exclamă cel mai tânăr din oaspeții. Dacă 'i-am asculta în tot d'auna!.. Ei sunt tocmai ca niște mașini *de teoru*!... fabrică de toate felurile.. Flacăra, ce n'are nici o valoare. Insoară-te, prietene, insoară-te!.. Și ești așași face tot ca tine, dacă n'as avea nimic de făcut. Insoară-te, și cum zice poetul ne ca ești doi *f nicșî*, să'ți apară cu drag uniți. Prieteni, beați în sănătatea înălțimii sale!

— Și ești, răspunde filosoful, beați în sănătatea vrunei divinități protectoare, care pentru a l face fericit, va trebui să l treacă printr'un purgatoriu de nenorociri.

Dupe acest toast atât de bizar, oaspeții se sculară, își apropiară pumnii ca niște luptători cu toporul în momentul luptei, și apoi, dupe ce 'i au aplecat și ridicat, înclinând capul într'un mod continuu, își luară noapte bună și se despărțiră.

Dupe descripțiunea salonului în care a fost servit prânzul, dupe dezertul pompos, dupe îmbrăcămintea oaspeților, dupe manierele lor, dupe teoriile lor singulare, cititorul a ghicit de sigur că e vorba de China.

Intr'adevăr faptul se petrecu într'un salon de pe țărmurile râului *Perle*, la Canton. In acest salon bogatul Kin-Fo, întovărășit de nedespărțitul Wang, filosoful, ospatase pe patru din cei mai buni prieteni ai săi din tinerețe, Pao-Shen, un nobil din a patra clasă cu nasturi albaștri, Jin-Pang comerciant bogat din strada Farmaciștilor, Tim, braslă veselă și Honallî teratul.

Și aceasta se petrecea în a douăzeci și șaptea zi a lunei a patra, în cea din tâiū din cele cinci veghieri ale nopței, dupe cum se împart orele nopței chineze.

CAPITOLUL II.

Kin-Fo și filosoful Wang.

Kin-Fo, dăduse acele prânz de adio prietenilor săi din Canton, pentru că în această capitală a provincii Kouang-Fong petrecuse mare parte din tinerețea sa. Dintr'o mulțime de prieteni ce trebuie să numere un tîner bogat și galantom, lui Kin-Fo, îi rămăseseră numai cei patru invitați. — Pe cei-alți fiind risipiți de restriștea vieții, ar fi căutat zadarnic să'i adune la un loc.

Kin-Fo, locuia atunci la Shang-Hai, și pentru a schimba aerul, venise pentru câte-va zile la Canton. Dar în acea seară, el trebuia să se întoarcă liniștit la locașul său.

Wang întovărășa în tot d'auna pe Kin-Fo, pentru că filosoful nu 'și părăsea nici odată elevul, căruia 'i trebuia adese lecțiuni. Drept vorbind acesta nu ținea mai nici o dată seama de ele. — Câte sentințe, câte maxime pierdute; dar *mașina de teorii*, — cum o botezase veselul Tim, — nu ostenea nici o dată.

Kin-Fo era adevăratul tip al Chinezilor de Nord, a căror rasă tinde a se transforma, fără a se apropia cu Tartarii. In provinciile de Sud, în care clasele înalte și cele de jos sunt amestecate cu rasa *mantchovă*, nu ai fi putut găsi un seamăn lui Kin-Fo. El, nici dupe tatăl său nici dupe mama sa, — ale căror familii se țineau la înălțime încă din timpul cuceririi, — n'avea în vinele sale nici o picătură de sânge tartar. Mare, bine făcut, aproape cărunt, cu sprincenile țrase în linie dreaptă, cu ochii dispuși în linie orizontală și codați spre temple, cu nasul drept, cu fața rotundă, ar fi trecut de cel mai frumos model al populațiunii de Occident.

In total, dacă Kin-Fo trecea drept chinez, era numai pentru că 'și purta capul ras cu îngrijire, fiuntea și gatul nu aveau un singur fir de păr, coada sa, care lua naștere de la creștetul capului, atârna pe spate întocmai ca un șarpe. Foarte îngrijit de persoana sa, își purta mustața în tot d'auna la modă, formând o jumătate cerc asupra buzei sale superioare și o muscă ce creștea dedesubt ul buzei inferioare. Unghiile lui erau m'î mari de un centimetru, ceea ce însemna că el făcea parte din acei oameni cari nu fac 'nimic. Apoi, mersul, atit dinile lui, a dăuga foarte mult la aerul său pretențios.

Kin Fo era nascut la Peking, oraș în care Chinezii sunt foarte robusți. — Ori-cu' 'l întreba de unde este, el răspundea cu mândrie: — sunt de la *Lu haut*!

Tatăl său Tchoung-Heou, locuia într'adevăr la Peching, când se născu el, dar când ajunse în vârstă de șase ani familia sa se strămută definitiv la Shang-Hai.

Tchoung-Heou, acest demn chinez, dintr'o escelentă familie din nordul Imperiului, poseda, ca și compatrioții săi, cele mai însemnate aptitudini pentru comerț. În primii ani ai carierei sale el se ocupă mai ales cu producțiunile cele mai însemnate ale acelei țări: hârtia de Swatow, mătăsăria de Son-Tcheou, zaharul de Formoza, ceaiul de Hankow și de Foochow, ferăria de Honan, cupru roșu sau galbeu din provincia Yunano și altele. Magazinul său central de comerț, îl avea în Shang-Hai, dar mai avea comptuare la Nan-King, la Tien-Tsin, la Macao și la Hong-Kong. Avea de asemeni relațiuni comerciale cu Anglia, le transporta felurite manufacturi, transporta apoi la Lyon și la Calcuta cele mai fine mătăsării.

În scurt, Thoung-Heou egzersă cu atâta înlesnire comerțul său în interiorul Imperiului ca și în Franța, Portugalia, Anglia sau America, în Shang-Hai, Macao, Hong-Kong, cu care era în relațiuni întinse, în cât la nașterea lui Kin-Fo, averea tatălui său se urca peste suma de patru sute mii dolari (1).

În ultimii ani, această sumă se îndoi, mulțumita relațiunilor comerciale ce se întinseră până în Lumea-Nouă.

Se știe că populațiunea Chinei este destul de numeroasă și teritoriul imperiului din cele mai vaste; se mai știe că în limba poetică, China poartă numele de imperiū ceresc, imperiū central și de imperiul său pământ al florilor:

Locuitorii s'au socotit până la o sută șasezeci de milioane. Aproape o treime din populațiunea pământului întreg. Dar ori cât de puțin ar mânca chinezii săraci, ei mănâncă, și China, cu toată recolta sa de orez, cu imensele holde de mălai și de grâu, nu e de ajuns spre a 'i nutri. De aci o abundență de populațiune careia nu 'i rămâne de cât o singură deschizătură pe care englezii și francezii au și făcut'o în zidurile materiale și morale ale cerescului imperiū.

Această abundență s'a vărsat spre America de Nord și mai ales asupra Californiei. Dar aceasta se întâmplă cu atâta grăbnicie, că Congresul a trebuit să ia măsurile cele mai strașnice spre a împedica această invaziune, numită *ciuma galbenă*. Dupe socoteala făcută, cinci zeci de milioane emigranți chinezi, vărsați asupra Statelor Unite, n'ar fi fost în stare să micșoreze China și aceasta ar fi fost absorbirea sa ei anglo-sacsoane în folosul rasei mongole.

Ori cum ar fi fost, emigrarea se făcu pe o întinsă scară. Aceste coloni de oameni trăind cu un pumn de orez, cu o ceașcă de ceai și cu o lulea de tutun, bun la ori ce lucrare, reușiră cu repe iciune a fi mulțumiți la lacul Sale în Virginia, în Oregon și mai cu seamă în statul Californiei, unde scăzu într'un mod considerabil plata lucrători or.

Se forma și companii pentru transportarea acestor emigranți atât de puținii cos isitori. În cinci provincii ale Imperiului se formaseră deja cinci, și a șasea luă r' tere la San Francisco. Cele dintâru escpediau, cea din urmă primea O ag'nție aj tatoare, a Ting Tong s rvea pentru a reescpedia.

Acest punct însă cere o explicare.

Cinezii primeau cu plăcere a se ec patria și să meargă după bogăție la *Mexicanii*, dupe cum numeau ei populațiunile din Statele Unite, dar cu o singură condițiune, aceia es dupe moarte, cadavrele lor să se inapoieze în China pentru a

(1. Aproape cu milioane de ani)

fi îngropate la pământul natal. Aceasta era condițiunea principală a orî cărui contract, o obligație *sine qua non*, de care trebuia să fie socoteală companiile; căci altfel Chinezul nu eșea nici mort din țara sa.

Astfel dar, Ting-Tong zisă și *Agenția Morților*, dispunând de fonduri particulare, avea la dispoziție vase, ce s' numeau *navi cadavrelor*, și ce plecau încărcate de la San Francisco spre Sha g-Ha Hong Kong sau Tien-Tsin Nouă comerț. Nouă izvor de cașt gurî.

Abilul și întreprinătorul Tchoung Heou se amestecă și în aceste afaceri.

În ultimele zile ale vieții sale, în 1866, el fusese director al companiei din Kouang-Than, în provincia cu acelaș nume, și sub director al Casei de fonduri ale Morților, la San Francisco.

De atunci, Kin-Fo, ne mai așezându-se și nici tată și nici mamă, moșteni o avere de patru milioane franci, în acțiunile de bănci ale Băncii Centrale din California.

Când pierdu pe tatăl său, ténarul moștenitor avea nouă-spre zece ani, și ar fi rămas singur, dacă nu ar fi avut pe Wang nădespărțitul Wang care să-i fie loc de sfătuitor și de prieten

Dar, cine era acest Wang?.. De șapte spre zece ani, el locuiea la Shan-Ha. El fusese comeseanul tatălui înainte de a fi al fiului. Dar de unde era el?.. Cu ce ocazie se alăturase de tată și de fiu?.. Iată niște întrebări foarte obscure, la care numai Tchoung-Heou și Kin-Fo ar fi știut să răspundă.

Și dacă s'ar găsi cu cale să ne o spună, iată ce ne ar fi descoperit:

Toți cunoaștem aceia ce este China regatul în care revoluțiunile pot dura în timp de ani și a ridica sute de mii de oameni. În al XVII-lea secol, celebră dinastia Ming, de origină chineză, domnea de trei sute de ani asupra Chinei când în 1644, capul acestei dinastii prea slab în contra revoluționarilor care amenințau capitala, ceru ajutor de la un rege tartar.

Reglele nu așteptă multe rugăciuni, se duse, goni pe resculați, profită de situațiune pentru a resturna pe acela care-l chemase în ajutor, și proclamă imperator pe propriul său fiu Chun-Tche.

De atunci, autoritatea tartară înlocui autoritatea chineză, și tronul fu ocupat de imperatori *marciuri*.

Puțin câte puțin mai ales în clasele inferioare ale populației ambele rase se împreună dar, la ambele bogate de Nord, diferența între Chinezii și Tartarii era păzită cu mai multă străjnicie. Astfel că, tipul ambelor rase se distinge încă, mai cu deosebire în mijlocul provinciilor septentrionale ale Imperiului. Acolo se menținură *cei ne nduple ați*, care remaseră rădăcinile dinastiei *că ute*. Tatăl lui Kin-Fo era dintre aceștia din urmă, și el nu pătă tradițiunile familiei sale, care refuzase pactul cu Tartarii. Chiar după trei sute de ani, dacă s'ar fi întâmplat o rescoală, el ar fi fost gata a lupta.

Ar fi de prisos să mai adăugăm că fiul său, Kin-Fo, împărțea tot aceleași idei politice.

În 1860, domnea încă imperatorul S'Hiene-Fong, care declară răzbel Angliei și Franței, răzbel terminat prin tratatul de la Peking 25 Octombrie, acelaș an. Dar, naime de a est răzbel o mare rescoală amenința dinastia domnitoare. Așa numiții Tehang-Mao sau Tai-ping, *rebelii cu perul lung*, luaseră Nan-Kingul în 1853 și Shang-Hai în 1855. S'Hiene-Fong murind, fiul său simți mari greutatea intru

a respinge pe resculații Tai-ping. Fără ajutorul vice-regelui Li, a prințului Kong, și mai ales a colonelului englez Gordon, el nu și ar fi putut menține tronul.

Acești Tai-ping, inamicii declarați ai Tartarilor, bine organizați pentru luptă voia să înlocuiască dinastia Tsing prin dinastia Wang. Ei formați patru bande deosibite; cea din teiu cu steagul negru însărcinată cu uciderea; cea de a doua cu steagul roșu, însărcinată să da foc; a treia cu steagul galben însărcinată a jefui; a patra cu steagul alb, însărcinată cu proviziunile celor alte trei.

La Kiang-Sou se făcură foarte însemnate operațiuni militare. Sou-Tcheou și Kia-Hing, la cinci leghe de Shang-Hai căzură în mâinile revoltaților și d'abia cu multă greutate aceste orașe fură luate înapoi de trupele imperiale. Shang-Hai, fiind amenințat, fus se atacat în ziua de 18 August 1860, în momentul când generalii Grant și Montauban, comandând armata anglo-franceză, bombardați porturile cetății Pei-Ho.

În acel timp, Tchoung-Heou, tatăl lui Kin-Fo, locuia ap oape de Shang-Hai, nu departe de mărețul port, pe care inginerii elinezi îl deschiseră în râul Son-Theou. El simțea o mare plăcere văzând pe Tai-pingii resculați, de oare-ce, am mai spus-o, avea o mare ură asupra dinastiei tartare.

În astfel de condiții, în seara de 18 August, dupe ce resculații fură goniiți din Shang-Hai, poarta locuinței lui Tchoung Heou se deschise cu repeziciune.

Un fugar, ascunzându-se de acela care îl urmărea, intră și se aruncă în genuchi la picioarele lui Tchoung-Heou. Ac st nenorocit nu mai avea nici o armă cu care să se apere; de l-ar fi dat pe mâna soldaților imperiali, nenorocitul era pierdut.

Dar tatăl lui Kin-Fo, nu și putea permite să trădeze pe un Tai-ping, care căutase azil în curtea sa.

El închise repede porțile și îi zise

— Nu voesc să știu cine ești, ce ai făcut și de unde vii. Tu ești oaspet le meu, prin urmare la mine ești în deplină siguranță.

Fugarul voi să vorbească, spre a și arăta recunoștința... dar nu mai avea putere.

— Cum te numești? îl întrebă Tchoung-Heou.

— Wang!

Era Wang, în adevăr, scăpa prin generozitate a lui Tchoung-Heou, — gene o zitate care ar fi costat viața pe ace t din urmă, dacă ar fi fost bănuit ca a dat azil unui re oluționar. Dar Tchoung-Heou, era unul din acei bărbați antici la care ori ce oas ete e bine priim't.

Câți-va ani în urmă, răscăa a revoluționarilor era cu desăvârșire zdrobită. În 1864, împăratul Tai-ping asediat la Nan-King) se otrăvi singur, ca să nu cază de vi în mâinele Imperialilor.

Wang, din acea zi, rămase în casa binefăcătorului său. Nici odată n'a fost întrebat de pre trecutul său, și el n'avea să se teamă n această privință. Cruzi-m'le f ptuite d rovoluționar, se zice, că ar fi fost spăimântătoare. Dar sub ce steag a ervit Wang, sub cel galben, roșu, negru sau alb? Ar fi mai bine să nu se știe, și să păstrăm iluziunea că el ar fi făcut parte numai din corpul de aprovizionare.

Wang, măgulit de soarta sa, rămase de atunci comeseanul binefăcătorului său. După moartea lui Tchoung-Heou, fiul acestuia avu a eiași înclinare pentru Wang și se obicnuî cu tovarăș a acestui bun prieten.

Dar într'adevăr, în timpul, când începe această istorie, cine ar fi putut recunoaște un Tai-ping, un devastator, un ucigaș în fine, într'acest filosof de cincizeci de ani, într'acest moralist cu ochelari, într'acest chinez, cu ochii ridicați spre temple, cu mustața tradițională. Cu rochia sa colorată, cu cingătoarea lată, cu părul după ultimul decret imperial, nu avea el oare aerul unui demn profesor de filosofie, sau a unuia dintr'acei savanți, care fac uz de acele opt-zeci de miș de caractere ale alfabetului chinez, a unui literat al dialectului superior, a unui laureat distins, având dreptul a trece prin porțile cele mari ale Pekingului, desinate numai pentru Fiii Cerurilor?..

Poate că uitând trecutul său îngrozitor, revoluționarul își îmblânzise sufletul în contact cu onestul Tchoung-Heou, și ar fi apucat calea filosofiei. Și iată pentru ce în acea seară, Kin-Fo și Wang, care erau nedespărțiți, erau împreună la Canton, iată pentru ce, dupe acel prânz de adio, amândoi se îndreptară spre țărmul unde 'Y aștepta vasul, să 'Y ducă repede la Shang-Hai.

Kin-Fo mergea tăcând și cam îngrijit. Wang, privind la dreapta și la stânga, făcând filosofie la lumina lunii, a stelelor, trecea surizând pe sub porțile *Eternei Purități*, pe care le găsea foarte scunde, pe sub porțile *Eternei Bucurii*, ale căror uși el le credea deschise numai pentru dânsul, și în fine văzu dispărând în urma sa turnurile templului celor *cinci sute de divinități*.

Vasul *Perma* îi aștepta cu nerăbdare. Kin-Fo și Wang se așezară în două cabine, păstrate pentru ei. Curentul fluviului *Perle*, dete vasului o mare repeziciune, ce trecu ca o săgeată printre ruinele răspândite ici și colo de flotele franceze, trecu pe dinaintea pagodei cu nouă catarte Haf-Way, pe dinaintea culmei *Yardjna*, pe lângă Whampo, unde debarcă cele mai mari bastimente, printre insulele și printre zăgazurile de trestie ale ambelor țărmuri.

Cele o sută cincizeci de kilometre ce despart Cantonul de imbucătura fluviului fură străbătute chiar în acea noapte.

Înviea soarelui, *Perma* trecuse gura-Tigrului Victoria-Peak din insula Hong t de o mie opt-sute-două-zeci de picioare, aparu într un moment la răsărit și dupe cea mai fericită trecere, Kin Fo și filosoful, lăsând în urmă pe lângă fluviului *Albastru*, desbarcară la Shang-Hai, pe țărmul proimei King-Nan.

a)

TI M. S. OEUCSCU.

NEVASTA HAINĂ

Ș TIRA POP LARA DIN BU OVINA

— Revaș puică, revaș dragă
Nu-ți pară lucru de șagă,
Re aș de la împăratul,
Că-ți vine-a casă bărbatul!
„Las' să vie, țapa-l știe,
Fărele calea să 'i ție,
"en nița asa să-i fie,
"ăssăi umbra să-i ție!

— Da de cină ce i face ?
 — „ Ce să-î fac ? ... ce lui îi place ?
 Frunză varză din grădină,
 Murată de-o săptămână
 C'o jumară de slănină
 Cu zer acru de la stână ;
 Culeasă de-o săptămână,
 Culeasă într'o ulcea,
 Lapte acru 'ntr'o lulea,
 Și rădăcini de urzică, ...
 Ia bărbate, și mânâncă !
 Dacă-î inimă păgână
 Tot a căuta pricină
 Și-a zice că nu e bună ;
 Dacă-î inimă de căne
 Tot s'a uita rău la mine
 Și-ar să zică că nu-î bine,
 Dacă-î inimă de drac
 Tot a zice că nu-î plac !
 — Revaș puică, revaș dragă,
 Nu-ți pară lucru de șagă,
 Revaș de la vornicul,
 Că ți' ine ibovnicul !
 — „ Las' să vie domnul știe,
 Maghieran calea să-î ție
 Busuioc casa să-î fie,
 Trandafir umbra să-î ție !
 — Da de cină ce i face ?
 — „ Ce să-î fac ? ... ce mie-mi place ..
 Curechiu verde din grădină
 Cu o ocă de slănină
 Și c'o cupă de smântână
 Și friptură de găină,
 Șapte rațe cu curechiu
 Și cinci cupe de vin vechiu
 Dacă-î inima creștină
 N'a pune nici o pricină
 Ci-ar să zică că e bună !

S. Fl Marian

TEATRUL NAȚIONAL

Am așteptat deschiderea stagiunii Teatrului Național sperând că în acest an vom vedea în fruntea lui un bun conducător; un abil director general, iar nu un vânător de eleganță precum d-nul Cornescu era un vânător de dobitoace. Așteptarea însă ne-a fost zadarnică, de oare-ce starea teatrului în loc să se îmbunătățească, a ajuns și mai decăzută, sub noua direcțiune a elegantului domn Gr. Cantacuzin.

Teatrul Românesc, ce luase o dezvoltare puternică, imprimată de pleiada de la 48, intrând mai în urmă pe mâinile repositului M. Pascali, în epusă prima fază a decăderii sale. Și aceasta este foarte adevărat, căci dacă Pascali a fost un bun artist, și îl regretăm pentru aceasta, nu mai puțin adevărat că întru ceea ce privește buna direcție, a căutat n-totdeauna numai interesele sale personale, fără a cugeta nici la prosperitatea teatrului nici la dezvoltarea literaturii naționale. Repertoriul ce adoptase era compus din feerii și melodrame franceze traduse de el însuși, nu pentru faptul ca să fie bine traduse, căci totdeauna am constatat contrariul, — dar pentru ca să rămâi în pungă dreptul de 5 la sută pentru aduceri — Afară de acestea, regretatul artist păstra o vedită aversiune pentru toate talentele tinere, ce ar fi cutezat să se afirme.

— Puteai să fii merit de soartă să ajungi primul artist în țară, dacă ai fi căzut pe mâinile lui Pascali ai fi fost de sigur descurajat de pîdicile ce îți-ar fi pu înainte Era egoist Pascali, cu toate că avea talentul unui mare artist.

În mijlocul acestora, publicul s'a dezgustat de teatru Românesc, și pentru repararea răului, se constituie Societatea Dramatică Română, condusă de un comitet de bărbăți însemnați în literatură și alte ramuri speciale sub președinția unui director general

La venirea d-lui Ioan Ghica în calitate de director general, teatrul începu să pășească spre îndreptare. Noul director ar fi dat naștere la progrese mult mai însemnătoare, dacă n'ar fi întâmpinat pîdică atât din partea guvernului, cât și din partea comitetului și a societăților; cu alte cuvinte, în mijlocul neregularităților ce se iveau pe fie ce zi, d-nul Ioan Ghica nu putea să aibă o putere absolută de acțiune.

Din toți membrii comitetului, singur d-nul V. Al. Urechia a fost de acord cu d-nul Ioan Ghica și îl a sprijinit ori de câte ori avea să înlătore pîdicile ce întâmpina.

În paginile acestei reviste, am vorbit adese-ori în privința d-nului Ioan Ghica, pe când era în capul Teatrului. După plecarea sa, a trebuit să îl regretăm, și tocmai atunci să recunoaștem calitățile acestui director. Și într'adevăr, d-l Ioan Ghica prin încredințarea ce a dat tinerelor talente, a pus în evidență artiștii, ca Manolescu Romaneasca, Notara și alții; tot dînsul a introdus în repertoriul Teatrului piese Românești de adevărat merit literar, mare parte din ele fiind scrise în versuri. Astfel putem cita: *Despot Voda*, de d-l V. Alecsandru; *Candidat și Deputat*, de d-ul G. Sion; mai multe piese de d-ul V. Al. Urechia; *Unchiușul Sărăciei*, *Iadșul și Trei Decembre* de d-ul Al. A. Macedonski; *Pe malul gârlei și Pri-*

beagul, de d-ul Dem. Olănescu; *Dupe despărțenie*, de d-ul F. Marian și altele, ce au produs o mișcare destul de însemnată în literatura dramatică.

Înainte însă de începerea stagiunii din anul 1881-1882, d-ul Ioan Ghica se retrase din direcțiunea teatrului, pentru a merge ca Ministru plenipotențiar al României la Londra.

În locul său veni d-ul C. Cornescu, un personaj ilustrat pe tărâmul vânătoriei. „Literatorul“ la venirea noului director a luat o atitudine de așteptare și i-a urât rezultate frumoase. Dar în privința oricărei așteptări, d-ul Cornescu a desmințit speranțele tuturilor. D-nea sa ne având cunoștințe nici de artă nici de literatură, socoti, că arta dramatică este sinonimă artei cinegetice și sub ocrotirea patronului său, Sf. Hubert, puse să se reprezinte piese în care fiarele sălbatice și praful de pușcă să fie un *ce sine qua non*. Să nu uităm însă a spune că singurul merit al d-lui Cornescu a fost de a traduce frumoasa piesă a lui Dumas, *Diana de Lys*.

Aceia ce știm în această privință, este că traducerea era caracteristică pentru pana unui director general de teatru, și în fine, mai știm că acest director a fost silit să se retragă din postul, la care din greșală fusese chemat, deziluzionat poate într-o cât-va și de noaptea de Noembrie a d-lui Macedonski, în care zice:

Directorul, în lipsă de iepuri ca se impuște,
Din lojă, cu mândrie, făcea vânat de muște.

De astă dată, toți iubitorii teatrului se așteptau ca guvernul să numească un bărbat eminent, care să dărâme tot ce au făcut predecesorii săi în rău, și să facă o organizare nouă și salutară.

Ce și-a zis însă consiliul de miniștri, dimpreună cu întreaga societate dramatică?... — Să aducem la cârmă pe un om avut și cu trecere pe lângă puterți. Astfel abonamentele se vor face în număr mai mare și biletele nu vor mai mâna la casă.... — Tendință materială!... Dar cea intelectuală, ce se face cu dan? Oare nu este aceasta care trebuie să predomine într'un teatru național?.. Consiliul de miniștri nu și-a făcut această întrebare și din înălțimea unei puteri directoriale, așeză pe scaunul datorit unui om cu merite recunoscute, .. așeză, .. pe cine?.. pe d-ul Gr. Cantacuzin.

Ce-a făcut însă d-ul Cantacuzin ca să merite acest post?.. Răspundă ni-se! Aceia ce știu, este că d-nul Cantacuzin a fost tot-d'auna abonat la Teatru și că în toate serile aveam deosebită plăcere a-l vedea admirând lojele prin focarul binoculului său. De sigur, acesta este meritul caracteristic al noului director. Apoi, să ne fie cu iertăciune, veteranul chir Năstase, a văzut mai multe reprezentări ca d-ul Cantacuzin și cu toate acestea, ușier a fost la înființarea societății, ușier a rămas și astăzi.

În fine, d-ul Cantacuzin inaugurează venirea sa la teatru, prin a fi trimis legiuitorului bilet de liberă intrare la mai multe ziare, dintre care și „Literatorul“ are gloria de a face parte. — Literatorul, căruia în toți anii și de către toți directorii și s'a trimis asemenea bilet, a fost astăzi șters din listă, pentru că așa a poftit d-ul Cantacuzin. — Nu menționăm aceasta pentru ca onor. ministru al cultelor și instrucțiunii publice, să aibă grijă a stămpăra poftele funcționarilor săi și a face să se respecte obiceiul, ce a devenit o lege pentru teatru ca și pentru orice ziar de va-

oăre. — O menționăm, numai pentru ca s' se ști, că d-ul Cantacuzin ca și d-nul ministru actual, își merită scaunul, de o potrivă.

Intr'adevăr numirea d-lui Cantacuzin este o palmă ce se dă tutulor scriitorilor și oamenilor de litere care ar fi fost în drept să ocupe acest post. Dar fiind că d-nsul tac și nu ridică mînușa ce li s-a aruncat în față, merită o asemenea purtare d'n partea acelor care 'i nesocote c. În ca e țara s'a mai pomenit ca un om lipsit de orî ce cunoștință literară, un om care n-a produs nimic, să ocupe scaunul unui director general de teatru. — În Anglia, d'abia Lord Byron a putut să ajungă la fotoliul de sub-director al teatrului de *Drury Lane* și aceasta în ultimii șey ani. Cum dar în țară la noi, unde teatrul are nevoie de un conducător puternic, s'a găsit de cuviință să se pue tocmai d-ul Cantacuzin?., Cum?.. Asemeni procedări se fac la noi în toate funcțiunile și aceasta numai pentru că un ministru nu poate să numească el singur pe cine crede de cuviință, ci trebuie să supue alegerea sa consiliului de miniștri, în cercul căruia favoarea și lipsa de conștiință este unicul motor. Ast-fel, de egzemplu, la biblioteca statului, în capul căreia am văzut pe ilustrul Aug Treb, Laurian, — în capul unei asemenea instituții, — la care în Franța, un Alfred de Musset ajunsese cu multa greutate — la noi vedem astăzi pe d-nul Cuza care este de altminteri un om demn de toată stîmă, dar care nu e la locul său, pentru că nu este cel puțin un bibliofil.

Să vedem acum în ce mod d-ul Grigore Manolescu înlocuește pe odihnitul M. Pascali, în calitatea sa de *director de scena*.

Cititorii 'și aduc aminte din cronicile anului trecut, că am admirat în tot d'auna pe d-ul Manolescu, orî de câte-orî ne-a dat probe, că este un artist talentat, inteligent, studios și simpatic. D-ul Manolescu 'și aduce asemenea aminte, că a recunoscut în noi o judecată nepărtinitoare, că am arătat defectele și am lăudat calitățile. Atunci însă am avut ocaziunea să vorbim de Manolescu artistul, iar nu și de Manolescu director de scenă.

Astăzi însă avem și această plăcută ocaziune, și fiind că ținem a pălcea și de astă dată d-lui Manolescu, fiind nepărtinitori, vom spune adevărul și numai adevărul.

Se știe că directorul de scenă ocupă în teatru primul rang. Mai înainte pentru că acest post nu se câștigă cu puțină greutate și apoi pentru că directorul de scenă este reprezentantul Societății față cu comitetul general.

Astfel dar directorul de scenă are și el o parte din putere care trebuie să se manifesteze orî de câte orî abuzurile întrec limita cuviincioasă și orî de câte orî este dator să apere interesele teatrului fie pe cale materială, fie intelectuală.

Deci, d-ul Manolescu este dotat cu această putere. — Ce a făcut însă cu dânsa?.. — Său că ea a fost distrusă de intrigele ce se obișnuiesc între culisele teatrului, sau că d-ul Manolescu o păstrează încă și nu voește s'o pue în evidență. În primul caz, este dator să demisioneze dacă să simte prea slab a lupta cu valurile rebele sau seducătoare ale culiselor; în al doilea caz, este iarăși dator să se deștepte din amorțeală și să 'și îndeplinească însărcinarea, astfel cum îi șopteau aspirațiile sale de odinioară, și pe care de sigur le-a uitat.

Până acum însă constatăm că d-ul Manolescu este pur și simplu o *edițiune augmentată și necoreasă* a odihnitului Pascali; adică, d-ul Manolescu urmează prin a traduce cu multă îngrijire piese streine, nesocotind astfel literatura națională și conducându-se ca și predecesorul său de aceeași ambițiune; materialismul.

Astăzi, când posteritatea a început pentru Pascali, putem să spunem, simțind golul ce a lăsat în artă, că nici o dată d-ul Manolescu nu s'a ridicat pe scena teatrului la înălțimea unor roluri ale lui Pascali. Cu cât dar d-ul Manolescu este mai jos ca artist pe lângă Pascali, lipsindu-l atât fizicul cât și vocea, cu care trebuie să te obișnuiești la fie ce deschidere de stagione, cu atât, trebuie ca cel puțin să se deosibească de defectele aceluiași ca director de scenă și ca om D-ul Manolescu fără calitățile lui Pascal, cumulează până acum toate defectele lui.

Mi-aduc aminte de niște lungi convorbiri, ce am avut cu d-ul Manolescu. Să fi văzut aspirările sale, să fi auzit tendințele și reformele ce și propunea!, Ai fi zis, cu drept cuvânt: iată omul care va ridica teatrul pe un piedestal de trălucită mărire!—Ce a făcut însă d sa cu acele tendințe, cu acele reforme, îndată ce a ajuns acolo unde egoismul îl conducea?.. Le-a lăsat în bătaură iutocmai ca păsărarul care aruncă grăunțe până ce prinde sticlele în colivia sa.

Sunt neplăcute și pentru noi și pentru d-ul Manolescu aceste adevăruri; dar ele ne dovedesc starea actuală a noului director de scenă, și ne încredințează că procedarea lui va rămâne aceeași și de aci înainte.

Astfel este opiniunea noastră și trebuie s'o împărtășească toți aceia, care au vederi aprofundate asupra teatrului și lucrurile nu se pot îndrepta, de cât în urma unei noi organizări, care să salveze teatrul din decădere în care s găște.

La rândul nostru ne am formulat un program de reorganizare și vom urma prin a' l ecspune și dezvolta în numerile vutoare, când vom vorbi și despre Școala de Declamație și de pre directorul ei.

Pentru acum ne rămâne să spunem, că nu ne vom ocupa câtuși de puțin cu producerea Teatrului Național și îl vom socoti ca neegzistând, până ce nu se va organiza astfel cum credem noi și cum trebuie să admită toți aceia care i poartă adevărat interes și o sufletească iubire. Ne vom păstra însă dreptul a lovi în tot d auna și cu cea mai mare energie în actuala di ecțiune a teatrului, care nu cunoaște nici scopul chemării sale, nici datoriile ce i sunt impuse.

Th. M. Stoenescu.

DORINȚA

Dedicațiune d-nei P. C.

Să-mi fie cerul la îndemână
M'aș duce 'ntr'ensul și-aș căuta,
Prin ori-ce mijloc, să văz, să aflu
Care din stele e steaoa ta.

Și-odată-aflată, cu nebulie
Aș pune-atuncea mâna pe ea,
Și nici chiar cerul n'o să cuteze
Ca s'o răpească din mâna mea!

Și nu'î aș face nimica alta,
 Dar aș lega o de altă stea,
 Și-atunci 'î aș zice: Fii liniștită!
 Ești c'o amică, cu steaua mea.

Dar, va ! in lume toate 's schimbate,
 Și ori ce dori ță e in zadar!
 Cerul, chiar mîntea nu 'l poate-ajunge,
 Steaua, de nimeni n'are habar.

Eü, dupe steaua 'ți oftez cu jale,
 Tu, pe-alta — poate — och țințești!
 Eu, dupe tine, alerg într'una
 Tu, pe un altul — poate — iubesteți

O ! 'n omenire nu-e-armonie,
 Nici in plăcere, nici in d rîmți!
 Și chiar de plângem, plansu'î minciună :
 Mint cei ce varsă *lacrimi fierbinți*.

Stelian Grozea.

COLABORATORI NOUI

Am publicat, in coala a doua a revistei, o poezie a colonelului Candiano, in titulată *Steagul*. Incepënd de la acest numër suntem fericiți a înscri și pe d ul Candiano intr colaboratoriile acestei reviste. Domnia sa este poet, pentru că este entuziast și posedază un fond de filosofie și de lirizm ce nu se întâlnește la med'ocrități. Ensuși noul volum ce va pune in curënd sub presă, va fi intitulat. *Lira și spada*. Nouă ni s'a citit de către autor-mai multe din producțiunile sale, și la apar țiuinea volumului, cu nepărtinire vom da seama despre spiritul ce însuflețește ace e producțiunii. De o cam dată ar fi să aducem laude ce ar putea trece drept complimente sau critice neîntemeiate, dacă am fi liberali de calificate. Suntem convinși dar, că pentru autor, nu numai că asemenea laude ar fi fără preț, ci că ele n'ar avea chiar inriurirea ce dorim să avem asupra cititorului in lupta ce am întreprins pentru lumină. Când ensă volumul va fi tipărit, când vom publica pe rënd mai multe dintre poeziile d-lui Candiano, vom face ca spațiul să nu ne lipsească pentru o dare de seamă nepărtinitoare și întinsă ; pene atunci ne mulțumim a ne felicita, că domnul Candiano s'a gândit la singura revistă literară din București și a bine voit a se înscrie între redactorii ei.

Redacțiunea

PE ALBUMUL

D-rei V. . . .

Pe Byron, Musset și Goethe, Dante Hugo și Shakespir
 Ași vo' să pot în versuri pe albumu-ți să-ți înșir,
 Și citind întreaga carte ce 'nsumează-a lor gândire,
 Să te 'nalți pe trunul artei și c'o singură privire
 Să deștepți în ori ce suflet lacrimi, ură răsbunare;
 Iar artistă, să dai voce inimii în disperare.
 Asta e limba cugetărei, dac'o lași ca să vorbească,
 Însă de-o opră-ți în sboru-i cată să se nimicească,
 Cugetând, mergi naintă, sigură de — un viitor,
 Ce e gata să 'ți înalțe nume ne muritor.

M. Toncescu

GANDULUI

Eu am tată și am ugetat
 Și mijlocu l'am aflat
 Viața mea s' e ferice c:
 E se numai mă gândesc!

Gândul m'a mbătrânit,
 Gândul m'a nenorocit ..
 Fără gând de mă nașteam
 Nu plângeam, nu sufeream!

De am gând de n'am gândi,
 Rău 'n veci va izbândi
 Și cu gând sau fără gând
 Ne vom duce toți pe rând!

Tot o soartă vom avea,
 Geaba tot fugim de ea
 Căci de suntem pe pământ
 Ne-am născut pentru mormânt!

Gândule, grăzav blestem,
 Eu de azi nu te mai chîm,

Numai rele mi-ai urzit
Și în veci m'ai amăgit!

Voiu o clipă să trăiesc
Fără ca să mă gândesc,
Se mă uit la stele us
Fără ca să'ți fiu supus!

Să trăiesc fără să știu
De sunt mort sau de sunt viu
Și prin lume, călător,
Să mă duc nepăsător!

Să mă 'nbët de dulci lumină
De mirosul de pe crini,
De-al izvorului murmur
Și de-al cerului azur!

Și atunci, mizantrop,
Gândule, se te ingrop
Să te 'ngrop în mine-adânc,
Și să beați și să mănânc!

Piatră rece, orb și crud,
Nici un plâns set să n'aud,
Subt al cerurilor cort
Pentru ori ce patimi mort!

Și când ceasul va sosi
Dintre oameni a dosi
Să mă duc fără să știu
De-am fost mort sau de-am fost viu!

Al. A. Macedonski.

TIMPUL DULCE

Timpu dulce care-a mers
A lăsat în al meu vers,
Ce rămâne dupe-o floare,—
Urma lui mirositoare!

Astăzi florile au trecut
 Și chiar frunzele-au căzut,
 Dar amorul pe a lui creacă
 Inflorește fără să treacă!

Este el, — îl recunosc
 Cu mirosul său de mosc
 Ce condeiul îmi conduce
 Până ce 'mi va pune cruce!

Timpu-a mer , — Oh! n ar fi mers
 Să rămâne 'n al meu vers
 Numai ce ne lasă o floare, —
 Urma lui mirositoare!

Al. A. Macedonski.

DE ZIUA EI

Fericire intonează ursitoarele din ceruri,
 Echo vesel prelu gește sunetul melodios,
 Ra fa e ca a'a uogă pên la tine din eteruri
 Im l dulce-al zilei de astăzi, zi cu numele'ți duos
 Cum să stai în nepăsare, când la dulcea ta zimbire
 Inuna trăsare n piep u mi și se isăd-afară vrea
 Ed și plâng de bucurie... Fericire, Fericire
 Ed e 'nscrit în aste versuri, toată bogăția mea!

Ni u M. Masticăldi.

Gurgu

CERE MÎ...

Dacă'ți ști că te iubesc
 Tu m -ai cere 'n tot d'auna
 Numai ca să te privesc
 Să 'ți dai soar le sați luna!

Dar zimbește-mi, chip cereac
 Nu sta rece 'n tot d'auna
 Și în schimb de: Te iubesc
 Cere-mi soarele și l na!

Al. A. Macedonski.

LIRA FRATE-MEU

DOAMNEI E....

De te-am iubit cred că nu te îndoiești? — De te mai iubesc numai d-ta tre-
 buie să ști — De te îndoiești că te-am iubit nu e vina mea, căci știți câtă oste-
 neală 'mi am dat ca să te conving! De veți zice că nu te mai iubesc, va fi numai
 c hețarie sau diplomație f meiască.

Oricum ar fi însă, primește aceste rânduri de la mine ca o reamintire, ca o mulțumire, ca o recunoștință din parte-mi!

Ți amintești cred. era în luna lui Aprile când te iubeam. De atunci e multă vreme, d'atunci trei veri au trecut și de trei ori au fost năbușite de trei ierni albe, reci, neîndurate. Era în luna lui Aprile, aveam numai douăzeci de ani, tu opt-sprezece. + Inima mea era văduvă de fericiri, a ta văduvă de amor. Eu purtam doliul iluziilor, tu al amorului sincer. + Nicî unul nicî altul nu găseam mângaiere, dar întîlnindu-ne, poate am găsit-o.

Trei ani au trecut. . . . Iubirea însă în loc d'a peri, ca la acele ființe cari nu o înțeleg, a prins rădăcină, a devenit nemuritoare, cât nu vom muri noi.— Ești departe, pe marginea unei mări furtunoase, dar valurile zgomotoase, sînt sigur, că nu vor putea împiedica strigătul de dor al inimii mele.

Sunt trei ani d'atunci, dar n'am uitat nimic, și cele mai mici amărute, ce mi reamintește plăcutul trecut, mi sînt scumpe!

Te întîlnisem într'o seară, ce mi se păru cea mai scurtă din viață, mă întorceam acasă fericit de speranță, de dorință și nenorocit că nu mai eram lângă tine.

O iubire! Tu ești cea fermecătoare care faci pe oameni să vorbească o limbă sublimă și necunoscută.—Inimile îngheațate, toate încep a bate la suflarea ți divină, accentele armonioase se revarsă din guri neștutoare! — Poeți, nu vî înțeleg de cît atunci când iubesc; artiști, nicî o dată nu veți putea scoate din instrumentul nîsimțitor, un sunet dulce sublim, dacā nu iubiți și nicî privighiătoarea nu poate cînta frumos dacā nu 'și dorește iubita!

Așa mă gîndeam, și gîndindu mă simțeam că devin poet...

Poet! Eu poet! Da, eu, și cu pași iuți, nervoși, mă apropiam de casă; mi să părea că 'ndată ce voi avea condeiul în mână și pe Schiler și pe Byron și pe Lamartine îi voi lăsa departe! Voiam s'o cînt pe ei, și în versuri măiestre să d'vinsez, să î hîmuresc farmecile. Uitasem că sînt pe lume, nu mai vedeam în ochi mi de cît grațioasa ți figură, doamnă. Pentru mine nu mai era nimic mai sfînt de cît amorul.

Cu mîni tremurătoare apucaii condeiul, scriam, scriam fără 'ncetare versurile curgeau torente pe hîrtie. În fine după ce făcuii vr'o trei zeci de strofe, mă oprii — mi-aruncaii ochii pe opera mea și mă treziiii din felul de delir ce mă coprinsese: versurile mele, o rușine! sîrmănele mele versuri, se mînaii întocmai, trebuie să mărturisesc, cu cele ce se publică prin *Dorul*!

Iertare! Iți cer iertare, doamnă! Mă indoiesc înă că te vei îndura. Și ai dreptate.—Cum?.. Incantătoarea, delicata ființă pe care o idolatram să mi nîpire numai versuri ca cele din *Dorul*? — Va să zică sînt un nemernic, îmi ziceam, dacā din ochii ei albaștri ca de a ger, din gura ei plină de farmec, d n

părul ei negru și ondușos, n'am putut culege de cât, inspirări ce le-a mai avut o droaie de poetași?! Cum?... Atâta frumusețe, atâta amor, nu m'a făcut încă poet?! Dar ce sunt poezii, de unde scot aceste ființe tăcute și singuratece atâtea accente sublime și atingătoare, care le e secretul ce face că, strofele lor ne înduioșează, de unde scot densii atâta flacără și armonii?! Mister!

Și tot gândindu-mă așa 'mi veni o idee absurdă, egoistă, nebună:

— Lira frate-meu! Să fur lira frate-meu!

Da, numai cu ea a'și putea să găsesc acele cuvinte, acele sunete dulci și mângăietoare pentru cei ce iubesc! Da, lira cu care el a cântat atâtea amoruri atâtea plăceri, cu care a putut găsi accente melodioase și pentru nenorocire și deziluzie, lira cu care a mișcat țărâna groilor adormiți în somnul veciniei, numai cu acea liră voiți fi în stare să cânt amorul meu. Numai cu ea puteam s'o scald în raze de aur și soare pe aceea ce iubiam; numai cu ea puteam să acoper cu diamante și pietre scumpe pe aceea care mă supusese sub lanțurile fermecate de amor!

Și tot cugetând 'mi dedeii cu șocoteala că doar frate-meu 'și-o fi lăsat lira acasă, și. — hoțeste era la meziul nopții, — eșii de la mine, descuiată ușa odăiei sale și intra!

Sfeșnicul 'mi tremura în mână de emoțiune: găsi-voiți, săți nu voiți găsi mult dorita liră?!

Odaia mi se părea de patru ori mai mare, orice zgomot făceam par că răsuna ca o coardă ruptă. Umbra'mi se desina pe părete colosală. Puseii lumina pe o mică mescioară de lângă pat și incepuii a căuta.

Pe masă erau vr'o două trei cărți niște manuscripte începute și neisprăvite și o mulțime de condeie rupte. Răscolii prin cufer d'asupra erau trei colecții din reposatul ziar *Oltul*, apoi vr o câte-va volume din *Prima Verba*, mai jos un nomol de gazete, poezii ne publicate, fotografiile, pacheturile de scrisori legate cu panglicuțe roșii, albastre verzi... dar lira nicăieri. Căutaii prin pat, pe sub perne, pe sub saltea... nimic, — lira nu era. În fine auziți un mic zgomot și fugii. — Eram disperat. — Oare unde ține frate meu lira, ce ascunză toare avea? — Nu cred să 'mi-o dea, căci, — de! se zice că poezii sunt și egoiști. Ce să fac dar? Ce să fac? ... Tot întrebându-mă mă aruncasem pe pa. — Eram muncit de gânduri șinistre, mi se părea că nu su ț demn de amorul ei, că ea mă va desprețui dacă nu voiți și s'o cânt....

De odată însă mi se păru că sunt transportat într'o grădină încântată are că ea era lângă mine și m privea, în fața noa tră era o stâncă mare pe are cu litere înflăcărâte strălucea: **Nemurire, Poezie!** Pe stâncă șerpuia o potecă strimță și de toate părțile, pe verdeață, tineri și tinere se desmerdau cu sêrutări; în mijlocul lor, fr te meu pășind e potecă se urca și câte odată mi arun a o

privire batjocoritoare, cu un suris sarcastic parcă 'mi-ar fi zis: *Nu toți pot fi poeți!* Dădui fugă și apucându'l de haină voiam să'l opresc, 'i ceream lira ce-avea în mână.

Ce frumoasă era! — Lucea ca soarele, toată era de aur, și diamante, rubine, smaralde, safire erau semănate pe ea ca stelele pe cer.

Mă rugam de frate-meu să'mi împrumute barim un minut acea min t liră ca să cânt pe iubita mea; el păru că se îndură și mi-o dete. Voi să cânt n dată și degetele'mi profane atinseră coardele de aur... Dar, o durere. În loc de un sunet, armonios n'auzii de cât un mormăit infundat, care.., mă deșteptă. 'Mi frecaș ochii, mă sculai în sus: mormăitul continua. Ce să fie? — Sări din pat, r, măi asculta; mormăitul venea din odaia frate meu, ce era alături.

Binișor, eșii afară; ferestrele frate-meu erau luminate. — Se întorsese. Mă uitai pe o crăpătură a ușii sperând că voiți vedea prețioasa liră. — Dar nu Vezuți pe fate-meu într'un halat galben, cu ochelari la ochi șez nd lângă mes-cioară și muând la fie ce moment condeiul în călimări, fără ănsă a scrie nimic. Cu mâna stângă fășăia, mototolea o bucăț'că de hârtie tot bombănind: *o frumoasă copilă*, și apoi dupe o miță tăcere măi adăoga *copilă, zambilă*

Mă depărtai repede. — Aflasem. — Rimele mă desgustaseră de a măi fi poet — Somnul veni îndată ce mă pusei în pat și cu degete ușoare 'mi atinse pleopele. A doua zi mă sculai vesel: nu măi aveam trebuință de liră frate-meu ca să cânt farmecile iubitei; lira mea, doamnă, fu inima mea nesupusă la teascul ver-surilor și degetele măiestre ce se plimbară pe coarde fură privirile a doi ochi stră-lucitori. Dacă lira a cântat sublim, — nu știu, — dar nu se putea altminteri când era în mâni divine. Număi arborele stufos, sub care trecurăm atâtea serî f ricite poate spune dacă am fost poeți. . . . .

Poeți? Da, poeți cari vom țrece la nemurire, căci iubirea este singura poezie ne muritoare.

Wladimir A. Macedonski

SOCIETATEA REVISTEI, LITERATORUL

Literatorul constituind astă-zî o so-cietate, ce numără peste una-mie-cinci-sute membri, și opt-spre zece comitete județene, publicăm măi la vale statutul societăței Revistei Litera-torul, numele persoanelor care compun comitetele județene, și care au trimis Comitetului general procesele-verbale

semnate deja. — Face mapel, cu această ocaziune, la toți do' hni și doamnele cari ar voi să cons titue comitete în județele de care ar țarțin, și 'i rugăm să ne scrie pentru a li se trimite nu mirea de Președur ite și instrucțiunile necesari

COMITETUL GENERAL

STATUTUL SOCIETĂȚII REVISTEI „LITERATORUL“

BUCUREȘTI 15 Iunie 1882,

Art. 1. Imprejurul Revistei Literatorului se constă tu este o societate cu același nume.

Art. 2. Scopul societății este *lupta pentru umună*. — Solidaritatea morală și materială, la bine, se proclamă.

Art. 3. Numele și scopul societății nu e pot modifica.

Art. 4. Membrii societății se împart în activi și onorifici,

Membrii activi sunt aceia care compun comitetele.

Membrii onorifici, aceia care nu fac parte din comitet.

Membrii onorifici, o dată înscriși, vor plăti o cotizațiune anuală de 20 le, plătiți li într'una sau două rate.

Membrii activi vor plăti numai 10 lei.

Art. 5. ondul so ietății va fi întrebunțat pentru susținerea Revistei și prosperarea societății.

Art. 6. Toți membrii vor primi gratuit revista, și nume e lor se vor publica,

N'cu un membru nu se poate retrage înainte de 5 ani impliniți de la înscrierea sa.

Art. 7. In fie-care județ, societatea va avea un comitet central

Președintele se numesc de către comitetul general din București.

Președintele numit, va face să se formeze comitetul județului de care aparține.

Comitetele județene se vor compune d'nt'r'un Președinte, un vice-Președinte, un secretar și cel mult trei membri activi.

Art. 8. Toți membrii societății vor primi câte o diplomă, ce se va elibera de către Comitetul general în urma admiterii ei.

La jumătatea stagiului, adică la 2 ani și jumătate, toți membrii onorifici vor pri-

mi câte o medalie de bronz; — membrii activi vor primi câte o medalie de argint, iar președintele câte una de aur.

Art. 9. Comitetul general se va compune din toți redactorii actuali ai revistei.

Membrii Comitetului General, vor putea să introducă și persoane străine de Revistă în sinul Comitetului.

Art. 10. Direcțiunea revistei rămâne ca și până acum asupra D-lui A. A. Macedonski; iar administrațiunea asupra D-lui Th. M. Stoiculescu.

Art. 11. Societatea va avea un Președinte de onoare care se va alege.

Art. 12. Societatea va ține, prin grupuri e ei, o ședință anuală în fie-care județ. Ședința Generală în capitală se poate convoca la trebuință.

Art. 13. Membrii se obligă a sprijini moralmente revista, a o răspândi și a'i largi câmpul de activitate.

Comitetul General va exclude, în urma raportului Comitetului Județean, membrii care ar compromite interesele sale onoare so ietății.

Escluderea nici motivele nu se vor publica.

Art. 14. Comitetele județene, vor ține, la fie-care trei luni, Comitetul general în curent de prosperitatea societății și vor fi datorii a corespunde cu comitetul General, ori când trebuința va cere.

Președintele din județe vor avea dreptul a incasa cotizării sau donațiunii, pe care le vor vîrsa la Administrația Revistei.

Intr'un județ, Comitetul General, va putea numi unul sau mai mulți președinți, spre a putea constitui unul sau multe grupuri.

Doamnele, mai cu deosebire, pot avea titlul de Președinte, Literatorul fiind menit a se răspândi prin familie.

Art 15 Indatoririle membrilor se insumează în deviza Literatorului: „Lupta pentru lumină”.

Art. 16. Seșul societății va fi la Redacțiunea Revistei Literatorului.

Acest Statut se votează pentru 5 ani.

COMITETUL GENERAL

COMITETELE SOCIETATEI

„LITERATORUL”

Formate până acum prin județe

Brăila.

Președinte. D-nul Al. G. Djuvara.
Vice-Președinte. „ Mihail Dimitrescu.
Secretar. „ C. Antonescu.
 Membri { „ Dr Zilberstein
 „ Corniliă Gioran.

Giurgiu.

Președinte. D-nul N. M. Manicatide
Vice-Președinte. „ Christ Demetre Iu.
Secretar. „ M. Periețeanu.
 Membri { „ N. Partenescu
 „ C. I. Stoicescu
 „ Sub. Locot. I. Ilicu

Cerna-Voda.

Președinte. D-nul Di. Chr. Damian.
Vice-Președinte. Sf. Sa. Economu N. Rașcanu.
Secretar. D-nul V. Singuróf.
 Membri { „ P. Stanc of
 „ I. M. Banof
 „ N. Căsiade,

Oțrov.

Președinte. D-nul Petru Oprea.
Vice-Președinte. „ Al. Borănescu
Secretar. „ P. Popescu.
 Membri { „ D. Cociu
 „ Ioan D. Coraffo
 „ E. Stroici.

Slănic.

Președinte. D-nul Al. Slăniceanu.
Vice-Președinte. „ M. Teoharescu
Secretar. „ S. Rădulescu.
 Membri { „ Th. C. Balotescu
 „ Anton Georges u
 „ D. Voiculescu.

Bacău.

Președinte. D-nul N. I. Biberi.
Vice-Președinte. „ T. Tăut.
Secretar. „ T. Teodoru.
 Membri { „ G. Băloncea
 „ Ghița I. Ionescu
 „ Gheorghe Arap.

Craiova.

Președinte. D-na Cecilia F. Stăncescu
 NB. Membri comitetului nu ni s'au comunicat până acum.

Craiova.

Președinte. D-nul George Buzoianu.
Vice-Președinte. „ George Bucurescu.
Secretar. „ Nicolae Rădulescu.
 Membri { „ Mihail Stăjan
 „ Carol Litarczek
 „ Edmond Winenz.

Galati.

Președinte. D-nul Alecsandru Radu.
Vice-Președinte. „ Dr. Doc.
Secretar. „ Gh. Jaksohiti.

NB. Membri nu ni s'au comunicat încă.

Hârsova.

Președinte. D-nul Gr. Crețescu.
Vice-Președinte. „ Brutus Cotovu.
Secretar. „ D. V. Crăciunescu.

Membri { „ Andrei Dan
 „ Vasile Zvonesky
 „ I. Burnescu.

Ploești.

Președintă. D-na Eliza I. Christescu.
Vice-Președinte. „ Olimpia N. Petrescu.
Secretar. D-nul I. D. Christescu.

Membri { „ I. I. Polichroniadă
 „ Toma D. Crhistescu
 „ Vasile Ștefănescu.

Râm.-Sărat.

Președinte. D-nul Ulise Cariady.
Vice-Președintă. D-na Sofia Mărgăritescu
Secretară. D-ra Aretie Cariady.

Membri { „ D-na Irina dr. Popescu
 „ D-lă George Leonida.

Râm.-Sărat.

Președinte. D-nul C. C. Datculescu.
 NB Membri comite alui nu ni s-au comunicat încă.

Slatina

Președintă. D-na Eliza Mirescu.
Vice-Președinte. „ Zinca G. Stoianescu
Secretară. „ Ana Georoceanu

Membre { D-ra Apița Demetrescu
 „ Adela Leca
 „ Alex. Lupescu.

Turnu-Severin.

Președinte. D-nul N. Cutcudache.
Vice-Președintă. D-na Elena Numian.
Secretar. D-nul Aristide Anastas

Membri { D-na Teod. Tutorescu
 D-lă G. G. Barboviță
 „ Gr. D. Călinescu

Constanța.

Președinte. D-nul Maior D-r. S. Corvi
Vice-Președinte „ Căp. Alecsandrescu
Secretar. „ P. Mihălescu.

Membri { „ I. Iordănescu
 „ Eug. Cosmiadi.

Craiova

Președinte D-nul N. P. Romanescu
Vice-Președ. „ I. Nicolescu
Secretar. „ Mauriciu Wechsler

Membri { „ Loc. C. D. Toplicescu
 „ C. N. Vasilescu.
 „ Al. N. Săulescu.

Brăila.

Președintă. D-na Victorine C. Vulciff
 NB Comitetul nu ni s-a comunicat încă

MULȚUMIRE

În No. 6 am publicat numele d-lor abonați și acționari, care s-au grăbit a contribui la prosperarea *Literatorului*. Găsim momentul a aduce cele mai v multumiri și următoarelor persoane care s-au înscris în rândul membrilor și acționarilor acestei reviste. *Prea sfinția sa* Mitropolitul Calinic Miclescu, a binevoitor și oferit *Literatorului* o sumă destul de însemnată și Comitetul Societății noastre nu găsește destule cuvinte spre a-și arăta recunoștința.

Mulțumim de asemenea următorilor membri și acționari :

D-nei Antoaneta G. Dolgeanu
 D-nul Evloghi Gheorghiu
 Zancof consul al Bulgariei
 > Dr. S. Ștefănescu
 > I. I. Manich

D-nul C. C. Datculescu, din Râm. Sărat
 > Ioan I. Burduoi, din Brăila
 > D. C. Ionescu, din Brăila
 > Victor B. Mendel, din Brăila
 > Th. P. J. Reghie

D-nul Gr. Arion
 > Ștefan Velescu
 > N. I. Biberi, din Bacău
 > I. J. Zilberstein, din Giurgiu
 > Teodor Pantaz, din Galați

Îată și numele persoanelor, care pe lângă cele publicate în numărul 6 contribuiesc la sprijinul „Lite atorului.”

D-nul Sub-Locot. Aleksandra Coadă	D-nul I. El. Beculescu	D-nul Atanasie Paul
Th. P. Jereche și acționar	» Stefan Geblescu	» Dr. Tănăsescu
» I. F. Manoach și acționar	» M. Măldărescu	» Luca Constantin
» Petrache Ioan	» Const. Valerianu	» G. Drăgan vicl
» Anton Vastely	» C. N. Vasilescu	» Giuvaru
» M. Peretz	D-ra Marie Brutescu	» Iancu Mihălescu
Nicolae Blaremburg	D-nul Mauriciu Vesler	» Zilberstain
» Gr. Angelo.	» Ulișy Boldescu	» Corneliu Cioran
Onor. Ministerul de Esterne	» Sterie Socolescu	» C. Antonescu
D-nul Locot. B. Bogdan	D-na Elena Verescu	» Atanasie Popescu
S. C. Constantinescu	» Eliza Crețianu	» Radu Ionescu
» St. Danielescu	D-nul Stefan Mălulescu	» Stro. Grigorescu
» Ef. Janin	D-ra Ecaterina Roman	» Nicolache Gheorghiadescu
» I. Ventilescu	D-nul Con t. S. Pisocov	» Căpitan Gherghel
Colonel Algiu	» A. Risoroi	» Dăscălescu
D-na Ceopatra Amira	» Nicolae Geblescu	» Racotă
D-nul C. I. Cardaș	» Căpitan Christescu	» Căpitan Malacsa
» Jean Lepri	» M. Teoharescu	» Epurescu
» A. S. Gold	» Anton George cu	» Gh. Stătescu
» M. Rosenfeld	» Ste an Prundeanu	» Petcuș
Popescu	Sfinția sa Diaconul A. Marinescu	» Oprizeanu S. Lăcanu
» H. Rănișteanu	» » Părintele Con t. Rozel	» Dumitru Pope
Dem. Popovici	D-nu Fiipidi	» Teodor Tahmeng
Gr. Lahovari	» N. Damian	» Alecu Văcovicl
» Al. P. Dimancea	» Stefan Atanasiu	» Iordan V. Ilicu
» Director al Inst. Libertatea	» Teodor Pantazi și acționar	» Gr. G. Carcali
» Dumitrie Staicovici	» P. Sanderson	» Stan Popesc
» I. Raiuștein	» George Ioan	» Nicu Manicotide
D-ra E. Nicolaesc	» Geo ge Djuvara	» Ioan Urișteanu
D-nu Gr. Olănescu	» Căpitan Macri	D-na Maria Cărpesc
» G. N. Lahovari	Gh. Tășanu	D-nul M. Zaharia
» Răceanu	Giurescu	» I. Zilberstain și acți nar
Turski	R. S. Campiniu	» Iac E. chenas
Podhaiski	Luca Stanciovici	» Angel Rădule cu
» Teodor Deme re cu	» Dem. Ione cu	» Nae Ilescu
» D t. Kasjann	» Zaharia Popescu	» Christ. Demetrescu
» I. Constantinescu	Dr. Apostoleanu	» M. N. Perieșteanu
D-na P. Georgescu	» Panait Gheorghe	» N. Partinescu
D-nul Busnea	» Ivan in Dimovici	» C. I. Stoicesc
» Dim. Sturzea	Pantely Stanciu	» Sub Locot. I. Ili cu
D-ra Maria Baronzi	» Gh. ă Ionescu	» Iancu Marinescu
D-nul S. I. Constantinescu	» Const. N. Mi ălescu	» Gh. S. Irescu
» S. P. Balanoglu	» Avram Solomoneanu	» V. Mihalache
D-ii Frați Rosențveig	» Cara anu	» G. Ge igescu
D-nul Gr. Panaitescu	» Anton Teodor f	» S. P. C. nstantinescu
» August Clavel	» Nicolae Popescu	» Gh. Tănăsescu
» V. Ru ănescu	» Corbulu	» A. D. agomirescu
» D. Svarțman	» Con t. Berlescu	» Gr. C. Mierles cu
» Locot. I. Flavian	» Ioan I. Naghy	» Vasile N. Mihălescu
» I. Boroschnay	» L. Coffler	» G. Miloteanu
» Io gu Iorga	» Di. Grun	» M. G. Cârjean
» V. M. Burlă	» Romniol Marccean	

(Va urma)

Iată acum și numele persoanelor din aristocrație, care au refuzat să se aboneze la *Literatorul*, sub cuvânt că citesc ziare străine, că nu se ocupă de literatură românească și altele

D-nul C. Gr Țeano
 > V. Crețeano
 > Colonel Garbatski
 D-na Eufrosina Gherman
 > Ecaterina Balch
 D-nul V. Hiotu
 „ General Lechman
 D-na Elena Oteșeano
 D-nul Colonel Schuna

D-nul General Zefcari
 „ Colonel Dabija
 „ I. A. Ralet
 „ Barbu Belu
 „ Stefan Belu
 „ Al. Băicoianu
 Prințul Șuțu
 Prințul Băcaco
 D-nul Jachet Lahoș

D-na Ioan Cămpineanu
 Prințul Dem. Gr. Ghica
 Ferdinand Ghica
 D-nul Gr. Căptăcuzin
 „ Dem. Ioan Ghica
 „ Alexandru Cătarciu
 „ Lascăr Cătarciu

Iată și numele celor de diferite origini și trepte sociale, căr fiind treini de lite atură românească, sunt și în contra prosperării ei. Publicând mai la vale numele lor, vom ține în curent pe cititorii noștri de toate acele ipochimene simțicoase, care n'au știut și nice nu vor ș ce în emnătate are literatura unei țări.

D-nul Nae Manolescu
 „ Hagi Stoica
 „ Pan Buesu
 „ Hagi Moscu
 „ Dimitrie Piță
 „ Eugen Ț. Stătescu
 „ Alexandru Creșcu
 „ Constantin Băscu
 „ Al. Gănu
 „ Ferich de
 „ V. Gănu
 „ Iliescu
 „ Hara Ambie Fundățeanu
 „ Șelajeanu

D-nul I. P. Dimitrescu
 „ Dr. Cheresteni
 „ Dr. G. Alecsănu
 „ Dr. Florea Teodorescu
 „ Dr. Leon Steiner
 „ Dr. G. Stoicescu
 „ Dr. G. Poșcu
 „ Dr. N. Ț.escu
 „ D. G. Atanasoici
 „ Dr. I. Brauștein
 „ Dr. C. Pastia
 „ Dr. N. Turcescu
 D-nul D. N. Manolescu
 „ I. Petrovi

D-na Lucia Petr vic
 D-nul Vasile Papa
 „ Stancu Becheanu
 „ D. D. Moroiann
 „ Y. Niculescu
 „ G. Iorulescu
 „ G. Gr. Cantanzino
 „ Pană Penevic
 „ Al. Pencovic
 D-nul Fraț. Kepich
 D-nul Anton Moșescu

(Va urma).

NB. Toți d-nii de mai sus au refuzat abonamentele sau acțiunile într un mod mai mult sau mai puțin afabil, însă toți au formulat refuzul d-nealor într un mod euvințios. Numai abonamentul ce s'a trimis d-lui Ferdinand Ghica, a fost refuzat de că re o femeie, Doamnă sau servitoare, cu întrebunțarea unor cuvinte, ce dacă au fost cu cunoștința stăpânului sau adresantului, sunt un semn de bună-creștere pe care îl aducem la judecata cititorilor, și ce escludând ori ce cavalerism, ne autorizează să înapoiăm acele cuvinte celor care ni le-au adresat, nu nească-se acele persoane Ferdinand Ghica, sau servitoarea sa, sau ori cum s'ar numi și ori cine ar fi.

A apărut, și se află de vânzare la principalele librării din Capitală și din
 alte locuri, precum și la librăria-educativă a Îng. Heimann & Schoefeld în București.
 Calendarul *Lumii elegante pe anul 1883*, format mic de bucurie, tipărit cu
 mare îngrijire, *prețul 40 bani*.

S-a tipărit un mic număr de exemplare, cu coperta în culori, *prețul 75 bani*.

OPT ANI DE SUCCES

Usină cu abur.

Marca de depusă

de

CONSERVE ALIMENTARE

fondată la 1874.

D. STAICOVICI

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 66.

1882

MEDALIE DE AUR

1882

La expoziția Comițiului Agriculturii din județul Ilfov

Sușinerul am onoare a espriima atât ocr. Public cât și d-or Comercianți d'n țeară,
 mulțumirile mele pentru încurajarea ce în anii trecuți au dat produselor fabricațiunei mele astfel
 ca și eu la rëndulu meu spre a corespunde și mai bine acestel încurajeril, am izestiat fabrica mea
 cu Mașini speciale atât pentru fabricarea conservelor, cât și a cutiilor sistematice, ornate cu eti
 chete de metal galben, ceia-ce mi-a permis a reduce și prețurile precum urmază.

CONSERVE NATURALE	Cutile de			Cutile de	
	1 ko.	1/2 ko.		1 k.	ko.
Mazăre boabe, extrafină	2 30	1 20	Macriși	—	75
„ „ fină	2 10	1 10	Funduri de Anghinare mar	5	2 80
„ „ migloci	1 90	1 —	Bulion tomate	1	60
„ păstăi fină	—	— 75	Sparanghel	2 80	—
Bob verde păstăi	—	— 75	CONSERVE IN UNT DE LEMN		
Țirhon natural	1 40	— 75	Patlăgele tocate	—	1 —
„ soale verde fină	1 40	— 75	„ împănate	—	1 50
„ grasă	—	— 75	COMPOT IN SIROP		
„ ovlecei natural	1 40	— 75	Visine	—	1 —
„ game cu sos tomate	1 40	— 75	Caise	—	1 —
Patlăgele vinete naturale	1 40	— 75			
Spanac natural	1 40	— 75			

Comercianților se face rabat

Cu stima. D. STAICOVICI.

Domnii membrilor care nu și-au putut încă achiziționa, sunt rugați să se găsească a se expedia prin intermediul poștii

Domnii arăsați primum un număr sau două din literatură, după a se înșira, se consideră că au primit și prin urmare sunt rugați să expedie costul abonamentului.

Domnii membri care și-au mutat de domiciliu, sunt rugați a se comunica noua adresă.

Onorabilele persoane care și-au primit invitațiunile de a forma comitete pruj. județ, sunt rugate să ne scrie în scurtă vreme ce au luat

PREPARATI DE BACALAUREAT

Institutul Urechii posedă clasa sa în care se țin regulat. Programul este așa organizat, ca școlarii care frecență pe ulat clasa VII-a pot reține tot ce au învățat și materiile pentru clasele inferioare. În urmăre școlarii de clasa VII au avantajele repetițiilor sincronice, în vedere cu examenele generale. Cursurile regulate de clasa VII-a se termină la finea lui Aprilie așa ca școlarii să se poată înscrie de la începutul anului școlar în clasele inferioare.

Cu sursele se fac de profesori eminenți. Elevii ăștia vor fi alinați la clase cu omnibusurile institutului.

Acesta este sub presă. După titlul palmant, comedie într-un act de d-nul V. G. Morfan din Roman, și Pasău Fărgășu, dramă într-un act, tradusă de același. — Recomandăm aceste două piese cititorilor noștri ca fiind scrise într-o limbă bine îngrijită, și prezintând un viitor interes din toate punctele de vedere.

Apar de sub titlu și cele două volume de d-nul R. S. Rău și cele două volume de d-nul R. S. Rău și cele două volume de d-nul R. S. Rău...

Apar de sub titlu și cele două volume de d-nul R. S. Rău și cele două volume de d-nul R. S. Rău...

Apar de sub presă: Proverbele Românilor... de d-nul R. S. Rău.

În Craiova a ieșit de sub tipar: Istoriile Soldatului... de d-nul R. S. Rău.

Gramatica Greacă de d-nul G. Zotea. Partea I. Etimologie, a 2-a ediție...

Ă este de sub presă de d-nul Dimitrie C. Căciulea profesor la gimnaziul din Galați...

Ă pus sub presă și va apărea în curând: Retorica, pentru licee și institute de educație...

În Craiova a apărut de sub tipar: Elemente de Mineralogie Descriptivă...

CATRE ZIARIȘTI

D-nul Nicolae Bernadini din Lecco (Italia) lucrează în acest moment la compilarea unui mare Dicționar special care va conține lista tuturor ziarelor din lume...

Adresa d-lui N. Bernadini este: via delle Bombas de 27 Lecco (Italia)

D. & I. ALESSIU

Anunț că Magazinul s-a mutat în Căminul Victoriei, Nr. 28 în fostul palat. Ch ca acum pr prietatea d-lui N. Lahavru peste drum de o elul Otte Iesauu...

Prețuri foarte moderate.

Sapun contra petelor de soare a lui Bergmann este departara absolută și petelor și are recomandă cu 90 de bă și bucata.

INSTITUT PENTRU DOMNIS ARE

Directiunea de soare a lui Nicolaescu, absolut ventă a soare centrale și este a institutului regal din Berlin și profesora la ecsteanatul de fete din capitala...

PRESSA A LA MINUT de vânzare cu ridicata și în vrac. Adresa: strada St. Stefanu No. 11.

PETRACHE IOAN mare magazin de coloniale și specialitate de fructe Calea Victoriei, în fața Palatului Regal. Recomandăm onor. sale clientell, că pentru iarnă, a aduă un bogat asortiment de conserve brânzeturi de toate speciile, licoruri și cogniac superfin.